SIDAAMU DAGOOMU QOQQOWI MOOTIMMA AFFINI GAAZEEXA

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት አፍኒ ጋዜጣ

SIDAAMA NATIONAL REGIONAL STATE AFFINI GAZETA

4ki Diro Kiiro 32

Hawaasa, Bocaasa 26/ 2016 M.D

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Amaalete Mini Allaalshi Hundaanni Fulinoho

በሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

፬ኛ ዓመት ቁጥር ፴፪

ሀዋሳ፣ ኅዳር ፳፮ ቀን ፳፻፲፮ ዓ.ም

Amado

Wodhote Kiiro 32 /2016

Yirgaalamete Hosipitaale Xagishshu Kolleejje Uurrisate, Biilloonyenna Loossa Murate Fultino Wodho … Qoola

Wodhote Kiiro. 32 /2016

Yirgaalamete Hosipitaale Xagishshu Kolleejje Uurrisate, Biilloonyenna Loossa Murate Fultino Wodho

Dhibba gargarate aana safantino gobbanke fayyimmate poolise loosu aana hosiisate dagoomu keeraanchimma qara qarra ikkitinore taraabbannore ikkitinonna ikkitinokki dhibba gargara dandiitannore uurrinshaamo dhukanna ikkadimma lossate hasiisannoha ikke leellinohura,

Gobbankerano ikko qoqqowinkera dagankeha fayyimmate qarra gatisatenna konni ledo amadame nooha jawa fayyimmate ogeeyye roorinni xaphooma xagisaanonna ispeeshaaliste xagisaano xe’ne wonshate safote hedonna looso illachishino qajeelsha

ማውጫ

ደንብ ቁጥር.፴፪/፳፻፲፮

ይርጋዓለም ሆስፒታል ህክምና ኮሌጅ ለማቋቋም፣ ስልጣንና ተግባር ለመወሰን የወጣ ደንብ …ገጽ

ደንብ ቁጥር ፴፪ /፳፻፲፮

ይርጋዓለም ሆስፒታል ህክምና ኮሌጅ ለማቋቋም፣ ስልጣንና ተግባር ለመወሰን የወጣ ደንብ

በሽታን በመከላከል ላይ የተመሠረተውን የሀገራችን የጤና ፖሊሲ ተግባራዊ ለማድረግ የህብረተሰቡ የጤና ዋንኛ ችግሮች የሆኑትን ተላላፊ የሆኑና ያልሆኑ በሽታዎችን ለመከላከል እንዲያስችል ተቋማዊ አቅምና ሙያዊ ብቃትን ማሳደግ አሰፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ

በሀገራችንም ሆነ በክልላችን የህዝባችንን የጤና ችግር ለመቅረፍና ከዚህ ጋር ተያይዞ ያለውን የከፍተኛ የጤና ባለሙያዎች በተለይም ጠቅላላ ሐኪሞችንና ስፔሻሊስት ሐኪሞች እጥረትን ለመቅረፍ የንድፈ-ሀሳብና ተግባር ተኮር

AFFINI GAAZEEXI P.S.K …..
አፍኒ ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቁ. …..
Web address: www.affinigazet.gov.et

qineessate hospitaalete mereershimmanni rosonna qajeelsha hattonno fayyimmate owaante karse loosannoha ikke ikkado dandoonna silanchimma noonsa qaddo fayyimmate ogeeyye burqissanno fayyimmate sayinse qajeelsha uurrisa hasiissinnota ikkite leeltinohura,

Owaatamaano illachishino silanchimmasi agadhinonna jiro garunni horoonsi'ra dandiissitanno ikkito kalaqatenni konni albaanni lame uurrinsha babbaxxite fayyimmate hajora loossanni nooti Yirgaalamete Hospitaalenna Yirgaalamete Xagishshu Fayyimmate Sayinse Kolleejje gobbate fayyimmate poolise loosu aana hosiisate kaa'litannotanna fayyimmate handaarira hasi'noonni soorro borrreessiisate dandiissanno garinni mitte uurrinshawa qole karsatenni woyyinohanna qinaawinoha baalanka hanqafinno owaante uynanni gede haaru garinni tantana hasiissinohura,

Aliidi rosu lallawi kiiro 1152/2011 quwa 58 (1) seeroonni garinninna Qoqqowu Bayiriidi Seeri Quwa 57 (6) garinni Gashshootu Amaale Mini tenne wodho fushshino.

GAFA MITE
XAPHOOMA WORO

1. **Harancho Umo**

   Tini wodho "**Yirgaalamete Hosipitaale Meedikaalete Kolleejje Uurrisatenna Biilloonyenna Looso Murate Fultino Wodho Kiiro…/2016**" yne xawinsara dandiinanni.

2. **Tiro**

   Konni lallawi giddo qaalu eo wole tiro uysiissannoha ikka hoogguro:-

ስልጠናን በማቀናጀት በሆስፒታል ማዕከልነት ትምህርትና ስልጠና እንዲሁም የጤና አገልግሎት አዋህዶ የሚሰራ ሆኖ በቂ ችሎታና ጥራት ያላቸውን ከፍተኛ የጤና ባለሙያዎችን የሚያመርት እራሱን የቻለ ተቋም ማቋቋም አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

ተገልጋይ ተኮር የሆነ ጥራቱን የጠበቀና ሀብትን በአግባቡ መጠቀም የሚያስችል ሁኔታ በመፍጠር ከዚህ በፊት በሁለት ተቋማት ተለያይተው በጤና ጉዳይ ሲሰሩ የነበሩት የይርጋዓለም ሆስፒታል እና የይርጋዓለም ህክምና ኮሌጅ የሀገሪቱን የጤና ፖሊሲ ተግባራዊ ለማድረግ በሚረዳና በጤናው ዘርፍ የተፈለገውን ለውጥ ለማስመዝገብ በሚያስችል መልኩ ወደ አንድ ተቋም በማዋኸድ የተሻለና የተቀናጀ ሁለንተናዊ አገልግሎት እንዲሰጥ በአዲስ መልኩ ማደራጀት በማስፈለጉ፣

በከፍተኛ ትምህርት ተቋም አዋጅ ቁጥር 1152/2011 አንቀጽ 58 (1) በተደነገገው መሠረት እና በክልሉ ህገ-መንግስት አንቀጽ 57 (6) መሰረት መስተዳድር ምክር ቤቱ ይህንን ደንብ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1. **አጭር ርዕስ**

   ይህ ደንብ "**ይርጋዓለም ሆስፒታል ህክምና ኮሌጅ ለማቋቋም፣ ስልጣንና ተግባር ለመወሰን የወጣ ደንብ ቁጥር** …. /2016" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. **ትርጓሜ**

   የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፦

1) “**qoqqowo**” yaa Sidaamu Dagoomu Qoqqowooti;
2) “**biiro**” yaa Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Fayyimmate Biirooti;
3) **’’biirote Sooreessa’’** yaa qoqqowu fayyimmate biiro sooreessaati;
4) “**xagishshu Kolleejje**” yaa Yirgaalamete Hospitaale Xagishshu Kolleejjeeti;
5) “**ministere**” yaa garimmasi garinni Tophiyu Federaalete Demokirasitte Ripaabilike Fayyimmate Ministerenna Rosu Ministereeti.
6) **“lallawa”** yaa aliidi rosu lallawi kiiro 1152/2011.
7) **“manajimente”** yaa xagishshu kolleeje hajubba gumulate biilloonye uynoonnisi bisooti;
8) “**qara dayirekitere**” yaa tenne wodho kaiminni biilloonsinoonnihu/sommoonni xagishshu kolleejje aliidi sooreessaati;
9) **“aantano qara dayrekitoreetoota”** yaa tenne wodho garinni somaminnoha ikke xagishshu kolleejjera aantancho qara dayirekiterimanni gaamantino handaara massagannoreeti;
10) **“akadamikete dagooma”** yaa xagishshu kolleejje giddo uurrinshatenni woy yannate geeshsha rosatenni, rosiisatenninna xiinxawote assoota aana bobbahe afamanno mannoota hanqafinoho;
11) **“akadamikete loosaasincho’’** yaa xagishshu kolleejje baalate rosiisate woy xiinxallote hajubba massagannohonna yawo uynoonnisi bisooti;
12) “**gashshootu irko aanno loosaasincho**” yaa gashshootu, gatamarshu, agarooshshunna keeraanchimmate woy labbeemme loossa

1) **“ክልል”** ማለት የሲዳማ ብሔራዊ ክልል ነው፣
2) **“ቢሮ”** ማለት የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ፣ መንግስት ጤና ቢሮ ነው፣
3) **“የቢሮ ኃላፊ”** ማለት የክልሉ ጤና ቢሮ ኃላፊ ነው፣
4) **“የህክምና ኮሌጅ”** ማለት ይርጋዓለም ሆስፒታል ህክምና ኮሌጅ ነው፣
5) **“ሚኒስቴር”** ማለት እንደየአግባብነቱ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ጤና ሚኒስቴር እና ትምህርት ሚኒስቴር ነው፣
6) **“አዋጅ”** ማለት የከፍተኛ ትምህርት አዋጅ ቁጥር 1152/2011 ነው፣
7) **“ማኔጅመንት”** ማለት በህክምና ኮሌጁ ጉዳዮች ለመወሰን ስልጣን የተሰጠው አካል ነው፣
8) **“ዋና ዳይሬክተር”** ማለት በዚህ ደንብ መሠረት የተሰየመ የህክምና ኮሌጁ የበላይ ኃላፊ ነው፣
9) **“ም/ዋና ዳይሬክተሮች”** ማለት በዚህ ደንብ መሰረት የተሰየሙ ሆነው በህክምና ኮሌጁ በምክትል ዋና ዳይሬክተርነት የተመደቡበትን ዘርፍ የሚመሩ ናቸው፣
10) **“የአካዳሚክ ማህበረሰብ”** ማለት በየህክምና ኮሌጁ ውስጥ በመደበኛነት ወይም በጊዜያዊነት በመማር፣ በማስተማር እና በምርምር ተግባር ላይ ተሰማርተው የሚገኙ ሰዎችን ያቀፈ ነው፣
11) **“የአካዳሚክ ሰራተኛ”** ማለት በህክምና ኮሌጁ በማስተማር ወይም የምርምር ጉዳዮችን የሚመራና ኃላፊነት የተሰጠው አካል ነው፣
12) **“የአስተዳደር ድጋፍ ሰጪ ሰራተኛ”** ማለት የአስተዳደር፣ የጥገና፣ የጥበቃና ደህንነት ወይም የመሳሰሉትን ተግባራት የሚያከናውን የህክምና ኮሌጁ ሠራተኛ ነው፣

loosanno xagishshu kolleejje loosaasinchooti;

13) "**borde**" yaa tenne wodho quwa (16) garinni sommonni xagishshu kolleejje massagaano Bordeeti.
14) **"senete"** yaa xagishshu kolleejje akadamikete handaara aana goofimarchu gumulo aanno bisooti;
15) "**akkadaamikete Komishiine**" yaa tenne wodho quwa (33) garinni uurritinnote.
16) **"ogeessa"** yaa babbaxxitinno xagishshu oggimmanni qajeeltinnonna oggimmansanni owaante uytannoreeti.
17) **"rosaanno"** yaa ayno xagishshu kolleejera rosantinnonna wolootu akadamikete piroogiraamubbara rosate eate safaraancho wonshe borreesaminoho;
18) **''gidooyidi Eo''** ya xagishshu kolleejje sokkase gumulate harinshora loossanno xaaddinno loosate millimilonni gamba assitanno uduunnu woy owaantete baatoosheti;
19) "**Mancho**" yaa kalaqamu woy seerunni mannimmate qoosso uyiinoonnisi bisooti yaate;
20) Tenne wodho giddo mitte kooteemmanni xawinsoonnihu wole kooteemmano hanqanfannoho.

3. Uurrisa

Yirgaalamete Hosipitaale Xagishshu Kolleejje konni gedenoonni "Xagishshu Kolleejje" ynanni woshshinanni jefisiisaanote bissa biilloonyenna looso murate fulino lallawi kiiro 32/2015 qoqqowu fayymate biirora uynoonnisi biilloonyi garinni xagishshu owaantenna aliidi rosu lallawi kiiro 1152/2011 garinni aliidi xagishshu qajeelsha uytannota ikkite seeru bisi noosi aliidi xagishshunna rosu uurrinsha ikkatenni tenne wodhonni uurritinno.

13) **"ቦርድ"** ማለት በዚህ ደንብ አንቀጽ (16) መሠረት የተሰየመ የህክምና ኮሌጁ አመራር ቦርድ ነው፣
14) **"ሴኔት"** ማለት በህክምና ኮሌጁ የአካዳሚክ ዘርፉን በበላይነት የሚመራና በአካዳሚክ ጉዳዮች ላይ የመጨረሻ ውሳኔ የሚሰጥ አካል ነው፣
15) **"አካዳሚክ ኮሚሽን"** ማለት በዚህ ደንብ አንቀጽ (33) መሠረት የተቋቋመ ነው፣
16) **"ባለሙያ"** ማለት በተለያዩ የህክምና ሙያ መስኮች የሰለጠኑና በሙያቸው አገልግሎት የሚሰጡ ናቸው፣
17) **"ተማሪዎች"** ማለት ማንኛውም በህክምና ኮሌጁ በመደበኛና ሌሎች የአካዳሚክ ፕሮግራሞች ለመማር የመግቢያ መስፈርቱን አሟልቶ የተመዘገበ ነው፣
18) **"የውስጥ ገቢ"** ማለት የህክምና ኮሌጁ ተልዕኮዎቹን በማሳካት ሂደት ከሚያከናውናቸው ተጓዳኝ የሆኑ የስራ እንቅስቃሴዎች የሚሰበስበው የእቃ ወይም የአገልግሎት ክፍያ ነው፣
19) **"ሰው"** ማለት የተፈጥሮ ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፣
20) በዚህ ደንብ ውስጥ በአንድ ፆታ የተገለፀው ሌላኛውንም ፆታ ያካትታል፡፡

3. መቋቋም

ይርጋዓለም ሆስፒታል ህክምና ኮሌጅ ከዚህ በኋላ "የህክምና ኮሌጅ" እየተባለ የሚጠራ የአስፈፃሚ አካላትን ሥልጣንና ተግባር ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር 32/2015 ለክልሉ ጤና ቢሮ በተሰጠው ስልጣን መሰረት የህክምና አገልሎት እና በከፍተኛ ትምህርት አዋጅ ቁጥር 1152/2011 መሠረት የከፍተኛ ሕክምና ስልጠና የሚሰጥ ሆኖ ሕጋዊ ሰውነት ያለው የከፍተኛ የህክምናና ትምህርት ተቋም በመሆን በዚህ ደንብ ተቋቁሟል፡፡

4. **Hundaanchimma**

Xagishshu Kolleejje garimmasi garinninna garimma noonsa gobbate seeri garinni rosu ministerenna fayyimmate ministere ledo heedhannose loosu xaadooshshi noo gedeenni heedheenna hundaanchimma qoqqowu fayyimmate biiroraati.

5. **Xagishshu Kolleejje Uurrinsha**

1) Massagote Borde, seenete, qara dayirektere, aantano qara dayrekitoreetotinna akkadaamikete komishiine, diinenna aantano diinoota,
2) Akkadaamikete loosaasine.
3) Gashshootunna irko uytanno loosaasine

6. **Hexxo**

Xagishshu Kolleejjera aantanno hexxo heedhannose:-

1) Safote hedonna leellino qajeelsha karsinno rosu amuraate diriirsate addinni pirogiramubba fayymmate ogimma rosi qajeelsha aatenni ikkadonna dancha akattanni ragantino fayymmate ogeeyye latisate.
2) Dagoomaho fayyimmate qarri aana illachishshino rosu amanyooti ledo quwantino fayyimmate owaante aate.
3) Rosunni afidhino egenno loosunni afidhino rosichi ledo waaxatenni dagoomaho fayyimmate owaante uytanni lekkisaanchonna silanchimma noonsa fayyimmate ogeeyye rosiissanno ikkadda rosiisaano latiqisate.
4) Qoqqowunnino sae gobbate jajjabba xagishshu ogeeyye anje tirate dandiisanno garinni egennotenni, dandootenninna danchu akatinni bilchaatino jajjabba xagishshu ogeeyye qajeelsatenni ikkado mannu wolqa kalaqate.
5) Garimmate rosatenna rosiisate amanyoote

4. **ተጠሪነት**

የህክምና ኮሌጁ እንደየአግባብነቱና አግባብ ባላቸው የሀገሪቱ ሕግ መሠረት ከትምህርት ሚኒስቴርና ጤና ሚኒስቴር ጋር የሚኖረው የሥራ ግንኙነት እንደተጠበቀ ሆኖ ተጠሪነቱ ለክልሉ ጤና ቢሮ ነው፡፡

5. **የህክምና ኮሌጁ አቋም**

1) የአመራር ቦርድ፣ ሰኔት፣ ማኔጅመንት ዋና ዳይሬክተር፣ ምክትል ዋና ዳይሬክተሮች እና አካዳሚክ ኮሚሽን፣ ዲንና ምክትል ዲኖች
2) የአካዳሚክ ሠራተኞች
3) የአስተዳደርና ድጋፍ ሰጪ ሠራተኞች

6. **ዓላማ**

የህክምና ኮሌጁ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፡-

1) ንድፈ ሃሳብንና ተግባራዊ ስልጠናን ያዋሃደ የትምህርት ሥርዓትን በመዘርጋት በተለያየ መርሀ-ግብሮች የጤና ባለሙያነት ትምህርት ስልጠና በመስጠት ብቁና መልካም ሥነ-ምግባርን የተላበሱ የጤና ባለሙያዎችን ማፍራት ነው፡፡
2) በህበረተሰቡ የጤና ችግር ላይ የተመረኮዘና ከትምህርት ሥርዓቱ ጋር የተጣጣመ የጤና አገልግሎት መስጠት ነው፡፡
3) በትምህርት ያገኙትን እውቀት በሥራቸው ካገኙት ልምድ ጋር በማጣመር ለህብረተሰቡ የህክምና አገልግሎት እየሰጡ ተተኪና ጥራት ያላቸውን የጤና ባለሙያዎች የሚያስተምሩ ብቁ መምህራንን ማፍራት ነው፡፡
4) የክልሉን ብሎም የሀገሪቱን የከፍተኛ ሕክምና ባለሙያዎች እጥረት ለመፍታት በሚያስችል መልኩ በእውቀት፣ ክህሎትና በመልካም ሥነ-ምግባር የታነፁ የከፍተኛ ሕክምና ባለሙያዎች በማሰልጠን በቂ የሰው ኃይል ማፍራት፣
5) ተገቢውን የመማር ማስተማር ሥርዓት

qixxeessatenni illacha tunganni fayyimmate hajubba aana qarra tirtannonna loosu aana hossanno xiinxallo assanna loosu aana hosiisa.

6) Gobbate fayyimmate hasatto aana safantino illachisi egennotenna tekinoloojete taraawo aana ikkitinno xiinxallo harisanna bowirsa.
7) Gobba kalqete deerrinni heewisamaancho ikkitanno gede dandiisiissannose, silanchimmase agadhitinnonna gobbate horo noonsata fayyimmate egennaamma dagooma kalaqatenni lawishshanna bilchaata ikkino assootta jeefate.

7. **Xagishshu Kolleejje Xagishshunna Akkadaamikete Wolapho**

1) Xagishshu kolleejje hexxose jeefisate gobbate giddo noo seeri garinni wolambinatu hee'rannose.
2) Uytanno baalanka hanqafinno xagishshu owaante aana wolapho heedhannose.
3) Xagishshu kolleejje wolapho agarsiissanno yannara dagoomittete qeechi budeno bowiranno gede assa heedhannose.
4) Xagishshu kolleejje tenne wodhonninna gara ikkino gobbate seerubbanni hattono kalqete danchu rosichi garinni ogimmate wolapho garunni massagantanno gede assa noose.

8. **Rosu Pirogiraame**

1) Xagishshu kolleejje rosu pirogiraame.
   a. Xaaddotenni
   b. Fooliishshote barrubba hattono
2) Ikkadimmatenni woyyaawa noonsa handaarubbara egennonna ogimma saysate harancho yanna qajeelsha uytara dandiitanno. Tittirshu garimma noo seerinni gumulamanno.

በመዘርጋት ትኩረት በሚሹ የጤና ጉዳዮች ላይ ችግር ፈቺና ተግባራዊ ሊሆኑ የሚችሉ ምርምሮችን ማካሄድና ማስረጽ፤

6) በአገሪቱ የጤና ፍላጐት ላይ የተመሠረተ ትኩረቱ በእውቀትና ቴክኖሎጂ ሽግግር ላይ የሆነ ምርምርን ማራመድና ማጐልበት፤
7) አገሪቱ በዓለም አቀፍ ደረጃ ተወዳዳሪ እንድትሆን የሚያስችሏትን፣ ጥራቱን የጠበቀና ሀገራዊ ፋይዳ ያለውን የጤና አካዳሚክ ማህበረሰብ በመፍጠር በአርአያነት ተጠቃሽ የሆነ ተግባራትን መፈፀም፤

7. **የህክምና ኮሌጁ የህክምና እና አካዳሚያዊ ነፃነት**

1) የህክምና ኮሌጁ ዓላማውን ለማሳካት በሀገሪቱ ባለው ሕግ መሠረት አካዳሚያዊ ነፃነት ይኖረዋል፡፡
2) በሚሰጠው ሁሉን አቀፍ የክህምና አገልግሎት ላይ ሙሉ ነፃነት ይኖረዋል፡፡
3) የህክምና ኮሌጁ አካዳሚያዊ ነፃነቱን ሲያራምድ የማህበራዊ ኃላፊነት ባህልን እንዲበለጽግ ማድረግ ይኖርበታል፣
4) የህክምና ኮሌጁ በዚህ ደንብና አግባብነት ባላቸው የአገሪቱ ሕጐች እንዲሁም በዓለም አቀፍ መልካም ልምድ መሠረት የአካዳሚያዊ ነፃነት አተገባበር በሥርዓት እንዲመራ ማድረግ ይኖርበታል፡፡

8. **የትምህርት መረሃ-ግብር**

1) የህክምና ኮሌጁ የትምህርት መረሃ-ግብር
   ሀ/ በመደበኛ
   ለ/ በእረፍት ቀናት እንዲሁም
2) በብቃት ማሻሻያ አስፈላጊነት በሚኖራቸው መስኮች እውቀትና ክህሎትን ለማስተላለፍ የአጭር ጊዜ ስልጠናዎችን ሊሰጥ ይችላል፡፡ ዝርዝሩ አግባብነት ባለው ህግ ይወሰናል፡፡

9. Rosu Budi Amado

Xagishshu kolleejje rosu budi suudishsha, loossanna keenote hexxo rosaanchu hasiissannota saynsete egenno, cu'misiissannotanna wolaphotenni wodancha jawaachishshannota ikka noose.

10. Akkadaamikete Diro

Xagishshu kolleejje qajeelsitanno akadamikete diri ministere wortino akadamikete diro ikkanno.

GAFA LAME

Tantano, Biilloonyenna Looso

11. Tantano

1) Borde
2) Manajimente
3) Senete
4) Qara Dayrektere
5) Aantaano Qara Dayrekitoreetooti
6) Akkadaamikete Komishiine

12. Xagishshu Kolleejjete Loosonna Biilloonye

Xagishshu kolleejje aantanno loossanna biilloonyi hee'rannose:

1) Xagishshu amuraate loossanna gumaanchimma harunsanna buuxa.
2) Xagishshu owaante aamanshi aanti gedeno amanyoote harunsse loosa.
3) Taraawannonna taraawannokki dhibba gargarate dandiissitanno harinsho suudisatenni loosu aana hosiisa.
4) Hedeweelcho xisso xagishshu owaante aanna owaantete aana hasiissanno woyyeesso assa.
5) Dagoomu owaante xagishshunni, xiinxallotenna rosu loossa ledo xaaddenna sumuu yite loossanno injo kalaqa

9. የሥርዓተ ትምህርት ይዘት

የህክምና ኮሌጁ የሥርዓተ ትምህርት ቀረፃ፣ ትግበራና የምዘና ዓላማ፣ ተማሪው ተገቢው ሳይንሳዊና ተግባራዊ ክህሎት የሚያስጨብጥ እና በነፃነት፣ ማሰብን የሚያበረታታ፣ መሆን ይኖርበታል፡፡

10. የአካዳሚክ ዘመን

የህክምና ኮሌጁ የአካዳሚክ ዘመን በሚኒስቴሩ በተቀመጠው የአካዳሚክ ዘመን ይሆናል፡፡

ክፍል ሁለት

አደረጃጀት፣ ሥልጣንና ተግባር

11. አደረጃጀት

1) ቦርድ
2) ማኔጅመንት
3) ሴኔት
4) ዋና ዳይሬክተር
5) ም/ዋና ዳይሬክሮች
6) አካዳሚክ ኮሚሽን

12. የህክምና ኮሌጁ ሥልጣንና ተግባር

የህክምና ኮሌጁ የሚከተሉት ተግባራትና ኃላፊነት ይኖሩታል፡-

1) የህክምና ስርዓት አተገባበርን፣ ዉጤታማነትን፣ የመከታተልና የማረጋገጥ
2) የህክምና አገልግሎት አሰጣጥ ቅደም ተከተል ስርዓቱን ተከትሎ የማከናወን፣
3) ተላላፊ እና ተላላፊ ያልሆኑ በሽታዎችን ለመከላከል የሚያስችሉ አሰራሮችን በመቀየስ ተግባራዊ ማድረግ፣
4) የድንገተኛ ህክምና አገልግሎት መስጠት እና በአገልግሎቱ ላይ ተገቢዉን ማሻሻያዎች የማድረግ
5) የማህበረሰብ አገልግሎት ከህክምና፤ ከምርምር እና ትምህርት ስራዎች ጋር ተጣጥመዉ እና ተናበዉ እንዲሰሩ ምቹ ሁኔታዎችን መፍጠር

6) Yannillincho ikkitino xagishshu udiinne horoonsi’ratenni silanchimma noota xagishshu owaante aa
7) Baxxino illacha assatenni qaaqquullunna ilino amuwira (MCH) xagishshi owaantenna roso aa
8) Illete xagishshira hasiissanno udiinnu eo wonshanna illete xagishshi owaante aa
9) Surrete xissamaanora baxxino illacha assatenni xagisate owaante aa
10) Xagishshu kolleejje deerra quwaminoha xaphooma dare gowate xagishshi kifile qixxeessatenni xaphooma dare gowate owaante aa
11) Miqqichcho darre xaggisa kaajinonna hasiisanno shiqqo wonshatenni owaante aa
12) Paatoloojete xagishshanna fajjiniro rosu owaante aa.
13) Giddo dhibbi xaggishshanna roso wo’minno garinni aa
14) Hasiisanno shiqqo wonshatenni mule hayshate xagishshu owaante aa
15) Xagishshu kolleejjera uynnanni loossara hasiissanno yannillaancho xagishshu rosi udiinne qoleno ikkadda mannu wolqanni wonsha
16) Ministere fushshitanno filate safaranonna biddissi garinni rosaano adha
17) Qoqqowunniha jawiidi fayyimmate ogeeyye hasatto kaima assatenni bilchaata qajeeltino xagisaano batinyunninna silanchimmatenni qixxeessa
18) Gobboomu keeno kaima assinoha rosu qajeelshi pirogiraame qineessatenni Borde gumultanno woyte loosu aana hosiisa
19) garimmasi garinni rosu pirogiraamubbanni qajeelatenninna hasiisannoha rosaanote keeno

6) ዘመናዊ የሆኑ የህክምና መሳሪያዎችን በመጠቀም ጥራት ያለው የህክምና አገልግሎት መስጠት፣
7) የተለየ ትኩረት በማድረግ ለህፃናት እንዲሁም ለወላድ እናቶች (MCH) የህክምና አገልግሎት እና ትምህርት መስጠት
8) ለአይን ህክምና የሚያስፈልጉ ግብኣቶችን ማሟላት እና የዓይን ህክምና አገልግሎት መስጠት
9) ለአእምሮ ህሙማን ልዩ ትኩረት በማድረግ የህክምና አገልግሎት መስጠት
10) የህክምና ኮሌጁን ደረጃ የሚመጥን የጠቅላላ ቀዶ ህክምና ክፍል በማደራጀት የጠቅላላ ቀዶ ህክምና አገልግሎትና ትምህርት የመስጠት
11) የአጥንት ቀዶ ህክምና በተጠናከረና አስፈላጊዉን ግብአት በማሟላት አገልግሎት መስጠት
12) የፓቶሎጂ ህክምና እና ሲፈቀድም የትምህርት አገልግሎት መስጠት.
13) የውስጥ ደዌ ህክምናና ትምህርት በተሟላ መልኩ መስጠት
14) አስፈላጊውን ግብኣቶች በማሟላት የኩላሊት እጥበት ህክምና አገልግሎት መስጠት
15) በህክምና ኮሌጁ ለሚሰጡ ተግባራት አስፈላጊ የሆኑና ዘመናዊ የህክምና የትምህርት ግብዓቶች እንዲሁም በበቂ የሰው ሀይል ማሟላት
16) ሚኒስቴሩ በሚያወጣው የምልመላ መስፈርትና መመሪያ መሠረት ተማሪዎችን መቀበል፤
17) የክልሉን የከፍተኛ ሕክምና ባለሙያ ፍላጐት መሠረት በማድረግ ብቃት ያላቸውን የሰለጠኑ ሐኪሞች በብዛትና በጥራት የማፍራት፤
18) አገር አቀፍ መለኪያዎችን መሠረት ያደረገ የትምህርትና ስልጠና መረሃ-ግብር በመቀየስ ቦርዱ ሲያፀድቅለት በሥራ ላይ ማዋል፤
19) እንደአግባብነቱ በትምህርት ፕሮግራሞች በማሰልጠንና ተገቢውን የተማሪዎች ምዘና

assatenni hansoonni guma borreessissinno qajeelaanora hasiisannoha rosu tajensa digiretenni, masitersetenni dokitereetete digirenni aa

20) garimmasi garinni babbaxxino qajeelshu, xiinxallotenna xiinxaawote gola uurrisanna jawaachisha

21) Rosunna xagishshu owaantera horo noose irkote uduunenna maxaaffa attamanna tantana

22) Gobbate gobbaanni afantanno labbanno yuniversitubbanna xagishshu uurrinshuubba ledo xadooshshe kalaqatenna xagishshu tekinoloojubbanna uduunne hidhatennino ikko kaa’lotenni afamanno gede assatenni kolleejjete xuka lossa

23) Baxxino illachu raga hasidhanno fayymmate handaarra biirote woy mootimmatenni hansiro baxxitino pirogiraamenni haranchotenna mereerimu deerri qajeelshuwa qixxeessatenninna loosatenni seertifikeetetenna dippoloomu taje aa

24) Xagishshu kolleejje loosaasinenna rosaano afidhanno xagisi’rate owaante Borde fushshitanno biddissi kaiminni baatooshshe jeefa.

25) Fayyimmate ledo amadantino rosu taje elektirooniksetenna attamote midiyra woy yannillincho xaadooshshu hayyo horoonsi’re tuqisatenni,

26) Rosaanote rosu fulo baatooshshe, owaantete baatooshshenna woleno babbaxxitino buenni gamba assinanni eo garunni gamba assa fayynaansete seeri garinni loosu aana hosiisa

በማድረግ ተፈላጊውን ውጤት ላስመዘገቡ ስልጣኞች ተገቢውን የትምህርት ማስረጃቸውን በዲግሪ፣ በማስተርስና በዶክተሬት ዲግሪ የመስጠት፤

20)እንደአስፈላጊነቱ የተለያዩ የስልጠና፣ ጥናትና ምርምር ክፍሎችን ማቋቋምና ማጠናከር፤

21)ለትምህርት እና ህክምና አገልግሎት ጠቃሚ የሆኑ መርጃ መሣሪያዎችንና መፃሕፍትን ማሳተምና ማደራጀት፤

22)ከሀገር ውጭ ከሚገኙ መሰል ዩኒቨርሲቲዎችና የሕክምና ተቋማት ጋር ግንኙነት የመፍጠርና የሕክምና ቴክኖሎጂዎችንና መሣሪያዎችን በግዢም ሆነ በእርዳታ እንዲገኝ በማድረግ የህክምና ኮሌጁን አቅም የማሳደግ፤

23)ልዩ የትኩረት አቅጣጫ በሚፈልጉ የጤና ዘርፎች በቢሮው ወይም በመንግስት ሲፈለግ በልዩ ፕሮግራም የአጭርና የመካከለኛ ደረጃ ስልጠናዎችን በማዘጋጀትና በመተግበር የሰርተፊኬትና ዲፒሎማ ማስረጃ የመስጠት፣

24)የህክምና ኮሌጁ ሰራተኞችና ተማሪዎች ለሚያገኙት የህክምና አገልግሎት ቦርድ በሚያወጣው መመሪያ መሰረት የአገልግሎት ክፍያ መፈፀም

25)ጤና ነክ የሆኑ ትምህርታዊ መረጃዎችን በኤሌክትሮኒክስና በሕትመት ሚዲያዎች ወይንም በዘመናዊ የመገናኛ ዘዴዎች በመጠቀም የማሰራጨት፣

26)የተማሪዎቸ ትምህርት ወጪ ክፍያ፣ የአገልግሎት ክፍያና ሌሎች ከተለያዩ ምንጮች የሚያገኛቸውን ገቢዎች በአግባቡ የመሰብሰብ በፋይናንስ ህግ መሰረት በሥራ ላይ የማዋል፡፡

27) Xagishshu kolleejje jawa qeecha fultino mannootira akkadamikete lophonna seertifikeetubba aa
28) Loosaasinetenna babbaxxitinno oggimmate baatooshshubba baata, tittirshu borde fushshitanno biddissinni gumulamanno.
29) Woloota hexxosi jeefisate dandiisiissanno fiixoontanno loossa loossanno.

Gafa Sase

Karsama, Qoossonna Gadachubba

13. Karsama

1) Qoqqowu mootimma Annimmanni galtanno Irgalamete Hospitaalenna Irgaalamete xaggishshu kolleejje mittu widira karsante haaru garinni Irgaalamete hospitaale xaggishshu kolleejje yaamamatenni tenne wodhonni karsantinno.
2) Konni quwi seeri heerirono uurrinshubba konni albaanni hospitaletennino iikko kolleeje widoonni assinanni hee'noonni assootubba loosoho hasiisanno garinni tantanante suffanno.

14. Qoossonna Gadachote Sa'a

1) Tenne wodho woloотu woro agarante heedhenna Irgaalamete hospitaalenna Irgaalamete xaggishshu kolleejje qoossonna gadachubba haaru garinni uurrittinno Yrgalamete hospitaale xaggishshu kolleejera sainno.
2) Konni quwi cinaanchu quwi (1) seeri saykki bissa qoossonna gadachono hanqafanno.

27) ለህክምና ኮሌጁ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ላደረጉ ሰዎች የአካዳሚክ ማዕረግና ሰርተፊኬቶችን የመስጠት፣
28) የሰራተኞችን እና የተለያዩ የሙያ አገልግሎት ክፍያዎችን መክፈል፡፡ ዝርዝሩ ቦርዱ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡
29) ሌሎች ዓላማውን ለማሳካት የሚያስችሉ ተዛማጅ ተግባራትን ያማከናዉናል፡፡

ክፍል ሦስት

መዋኸድ፣ መብትና ግዴታዎች

13. **መዋኸድ**

1) በክልሉ መንግሥት ባለቤትነት የሚተዳደሩት የይርጋዓለም ሆስፒታል እና የይርጋዓለም ህክምና ኮሌጅ ወደ አንድ ተዋህደው በአዲስ መልኩ ይርጋዓለም ሆስፒታል ህክምና ኮሌጅ በሚል በዚህ ደንብ ተዋህደዋል፡፡
2) የዚህ አንቀጽ ድንጋጌ ቢኖርም ተቋማቱ ከዚህ ቀደም በሆስፒታሉም ሆነ በኮሌጁ በኩል ሲከናወኑ የነበሩ ተግባራት ለሥራው በሚያመች መልኩ ተደራጅተው ይቀጥላሉ፡፡

14. **መብትና ግዴታ መተላለፍ**

1) የዚህ ደንብ ሌሎች ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው የይርጋዓለም ሆስፒታል እና የይርጋዓለም ህክምና ኮሌጅ መብት እና ግዴታዎች በአዲስ መልኩ ወደ ተቋቋመው ይርጋዓለም ሆስፒታል ህክምና ኮሌጅ ተላልፈዋል፡፡
2) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ የሦስተኛ ወገኖችን መብትና ግዴታንም ይጨምራል፡፡

GAFA SASE

Xagishshu Kolleejje Massagote Bissa

Biilloonye Loosonna

15. Xagishshu Kolleejje Massagote Bissa

Kolleejjete aante noo massagote bissa heedhannose:

1) Borde
2) Manajimente
3) Senete
4) Qara Dayirektere
5) Layinki Qara Dayirektere
6) Akkadaamikete Komishiine.

16. Bordennire

1) Yirgaalamete hosipitaale xaggishshu kolleejje loosu massagaano borde (konni gedensaannni “Borde” yaamante woshshantannoti) tenne wodhonni urritino.
2) Bordete woshamanchima Biirote ikkitanno.

17. Xagishshu Kolleejjeta Massagote Bordenna wo’ma Songo

1) Boorde lamala huuro uytanno miilla nooseta ikkite miillate kiiro hasiisi garinni lexxitara dandiitanno.
2) Konni lallawi cinaancho quwa (1) hunda seerroonnihu heerirono xagishshu koleeje Qaru loosu jeefisiisaanchi bordete borreesaanchonna bordete gambooshirano beeqaancho ikke huuro aannokki manna ikkanno
3) Boordete gambisaanchi, layinki gambisaanchinna miilla garimma noonsa qoqqowu mootimma bissanna dagoomu kifillanni filante qoqqowu Faymate Biir shiqishonni qoqqowu Pirezedaantichi mooto’mitanno.
4) Boordete miilla owaantete diri onte diro ikkanno.

ክፍል አራት

የህክምና ኮሌጁ አመራር አካላት

ሥልጣንና ተግባር

15. የህክምና ኮሌጁ አመራር አካላት

ኮሌጅ የሚከተሉት የአመራር አካላት ይኖሩታል፡-

1) ቦርድ
2) ማኔጅመንት
3) ሰኔት
4) ዋና ዳይሬክተር
5) ም/ዋና ዳይሬክሮች
6) አካዳሚክ ኮሚሽን

16. ስለቦርድ

1) የህክምና ኮሌጁ የበላይ የስራ አመራር ቦርድ (ከዚህ በኋላ "ቦርዱ" እየተባለ የሚጠራ) በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡
2) የቦርዱ ተጠሪነት ለቢሮው ይሆናል::

17. የህክምና ኮሌጁ የአመራር ቦርድና ምልዓተ-ጉባኤ

1) ቦርዱ ሰባት ድምጽ የሚሰጡ አባላት ያሉት ሆኖ የአባላቱ ቁጥር እንደ አስፈላጊነቱ ሊጨምር ይችላል፡፡
2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ሥር የተደነገገው ቢኖርም የህክምና ኮሌጁ ዋና ዳይሬክተር የቦርዱ ፀሐፊና በቦርዱም ስብሰባዎች ተሳታፊ ሆኖ ድምጽ የማይሰጥ ሰው ይሆናል፡፡
3) የቦርዱ ሰብሳቢ፣ ምክትል ሰብሳቢና አባላቱ አግባብነት ካላቸው የክልሉ መንግሥት አካላትና የኅብረተ-ሰብ ክፍሎች ተወጣጥተው በክልሉ ጤና ቢሮ አቅራቢነት በክልሉ ርዕሰ መስተዳድር ይሾማሉ፡፡
4) የቦርዱ አባላት የአገልግሎት ዘመን አምስት

Ikkirono hasiishshu garinni boordete miilla owaantete diri goofiro layinkimeeshsho mitte doyichora somantara dandiitanno.

5) Ayehuno boordete miili owaantete sufannokki gede assannohu ikkadu kori hee’rasi boordete widoonni xa’mo ka’inoha ikkiro Biirote qaagishshinni qoqqowu prezidantichi aye yannarano miiloomimmatenni kayisaranna wole worara dandaanno.

6) Xaggishshu kolleeje Layinki Qara Dayirektere boordete gambooshubba aana ayradu wosinchimmanni leellatenni dhaabbachishanno hedubba uytara dandiitanno. Ikkolana, kayinni boordete miilimmanni hanqafantaranna huuro uytara didandiitanno.

18. Bordete Biilloonyenna Looso

1) Xagishshu kolleejje Borde uurrinshate aliidi massagaano ikkite aaninno biilloonyi hee’rannose.

a/ Xagishshu kolleeje tenne wodho seeranna woloota garimma noonsa seerra loosu aana hosiisasenna uurrinshate giddo danchu gashshooti hee’rasi harunsanna buuxa;

b/ Xagishshu kolleejje mixo, baajeette, illachu raga, tantano, gashshootunna loosu amanyoote, giddo wodhonna akkaadamikkete pirogiraamubba lainohunni shiqqanosi hedubba buuxe kaajjishanna loosu aana hosansa harunsa; Xagishshu kolleejje qara dayirekterichinni shiqqanno hedo kaiminni laynki dayrekitorootanna woloota akkadaamikete sooreeyye hattono akkadaamikete komishiine miilla hasiisanno garinni doorantanno, somantanno woy gaamantanno amanyootenna owaantensa

ዓመት ይሆናል፤ ሆኖም አስፈላጊነቱ ሲታመንበት ማንኛውም የቦርድ አባላት የአገልግሎት ጊዜያቸው ሲያበቃ ለዳግመኛ አንድ ጊዜ ሊሰየሙ ይችላሉ፡፡

5) ማንኛውም የቦርድ አባል በአገልግሎቱ እንዳይቀጥል የሚያደርግ በቂ ምክንያት ስለመኖሩ ከቦርዱ በኩል ጥያቄ የተነሣ እንደሆነ በቢሮው አሳሳቢነት ርዕሰ መስተዳድሩ በማናቸውም ጊዜ ከአባልነት ሊያነሳውና በሌላ ሊተካው ይችላል፡፡

6) የህክምና ኮሌጁ ም/ዋና ዳይሬክተሮች በቦርዱ ስብሰባዎች ላይ በክብር እንግዳነት በመገኘት ገንቢ የሆኑ ሀሳቦችን ሊሰጡ ይችላሉ፡፡ ሆኖም ግን በቦርድ አባልነት ሊካተቱና ድምፅ ሊሰጡ አይችሉም፣

18. የቦርዱ ሥልጣንና ተግባር

1) የህክምና ኮሌጁ ቦርድ የተቋሙ የበላይ አመራር ሆኖ የሚከተለው ሥልጣን ይኖረዋል፡-

ሀ/ የህክምና ኮሌጁ የዚህን ደንብና ሌሎች አግባብነት ያላቸው ሕጐች ሥራ ላይ ማዋሉንና በተቋሙ ውስጥ መልካም አስተዳደር መስፈኑን መከታተልና ማረጋገጥ፣

ለ/ የህክምና ኮሌጁን ዕቅድ፣ በጀት፣ የትኩረት አቅጣጫ፣ አደረጃጀት፣ የአስተዳደርና አሠራር ሥርዓት፣ የውስጥ ደንብና የአካዳሚክ ፕሮግራሞችን በሚመለከት የሚቀርቡለት ሃሣቦችን መርምሮ ማጽደቅና ተግባራዊነታቸውን መከታተል፣

ሐ/ በህክምና ኮሌጁ ዋና ዳይሬክተር በሚቀርብ ሀሳብ መነሻነት ምክትል ዳይሬክተሮችና ሌሎች አካዳሚክ ኃላፊዎች እንዲሁም የአካዳሚክ ኮሚሽን አባላት እንደአግባቡ የሚታጩበት፣ የሚሰየሙበት ወይም የሚመደቡበት ሥርዓትና የአገልግሎት

yanna lainohunni biddissubba fushshanna garunni loosu aana hosansa harunsa;

d/ Garimma noo seerra jeefishshi noo gedeenni heedheenna ayeehuno layinkihu qaru dayrekterchi yawosi fulate widoonni jawa ikkitino laanfe leellishiro yawotenni hoolatenni sa'ne disippiliinete qaafo adha, dayrektericha la'annota ikkitanna biirote soorreessa amaalatenni qaafo adhanno gede assa;

e/ Xagishshu kolleejje ediiterootira baatooshshensa gumula;

f/ Xagishshu kolleejjeta istiraateejikete mixo, diru mixonna, baajeette shiqishanna kaajjitanno woyte jeefamansa haruunsa, uurrinshanniha loosu jeefishshu rippoortenna faynaansete xawishsha shiqishanna kaajjisha;

g/ Xagishshu kolleejjeta qara qaranna shiimammaadda eo garunni shallagote tajera amadamasenna fulo baajeettete garinni ikkansa harunsanna buuxa;

h/ Xagishshu kolleejje wolootu loosu massagaano bissa jawa bikka sa"ate looso loossano yannara woy jawa ikkinoha womaashshu hafanfarre huluullo hedhuro woy addanka xe'ne kalaqanturo umisi biilloony giddo hasiissanno qaafo adhanna hakkawoytenni biirote rippoorte shiqisha;

i/ Qoqqowu mootimmate loosaasinete lallawinna wodho wodhi-woro aana uurratenni gashshootunna tekinikete kaa'lo uytanno loosaasine qixire, deerru lopho, akata, dammozanna woloota addi-addi horo laino poolise hasiishshu garinni qixaabbanno gede assanna kaajisha;

ዘመናቸውን የሚመለከቱ መመሪያዎችን ማውጣት እና በትክክል መተግበራቸውን መከታተል፡

መ/ አግባብነት ያላቸው ሕጐች ተፈፃሚነት እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ምክትል ዋና ዳይሬክተር ኃላፊነቱን በመወጣት ረገድ ከፍተኛ የሆነ ድክመት ካሣዩ ከኃላፊነት ማሰናበትን ጨምሮ የዲሲፕሊን እርምጃ መውሰድ፣ ዳይሬክተሩን የሚመለከት ሲሆን የቢሮውን ኃላፊ በማማከር እርምጃ እንዲወሰድ ማድረግ፣

ሠ/ ለህክምና ኮሌጁ ኤዲተሮች ከፍያቸውን መወሰን፣

ረ/ የህክምና ኮሌጁን የስተራቴጂክ እቅድ፣ ዓመታዊ እቅድና በጀት ማቅረብና ሲፀድቁም ተፈፃሚነታቸውን መከታተል፣ የተቋሙን የክንውን ሪፖርትና የፋይንስ መግለጫን ማቅረብና ማፅደቅ፤

ሰ/ የህክምና ኮሌጁ ዋና ዋና እና ጥቃቅን ገቢዎቹን ትክክለኛ የሂሣብ መዝገብ መያዙንና ወጪዎች በበጀት መሠረት መሆናችውን መከታተልና ማረጋገጥ፣

ሸ/ የህክምና ኮሌጁ ሌሎች የአመራር አካላት ከባድ የመጣስ ተግባር በሚፈጽሙበት ጊዜ ወይም ከባድ የሆነ የገንዘብ ብክነት ስለመከሰቱ ጥርጣሬ ካለ ወይም በእርግጥ ተከስቶ ከሆነ በራሱ ስልጣን ውስጥ ተገቢውን የመፍትሄ እርምጃ መውሰድና ወዲያውኑ ለቢሮ ሪፖርት ማቅረብ፤

ቀ/ በክልሉ የመንግስት ሠራተኞች አዋጅና ደንቦች መሠረታዊ መርሆች ላይ በመመስረት ያስተዳደርና የቴክኒክ ድጋፍ ሰጪ ሠራተኞችን ቅጥር፣ እድገት፣ ዲሲፒሊን፣ ደመወዝ እና ሌሎች ጥቅማ-ጥቅሞችን የሚመለከት ፖሊሲን እንደአስፈላጊነቱ እንዲዘጋጅ ማድረግና ማጽደቅ፤

j/ Xagishshu kolleejje la’ano hajubba aana taje xa’ma, afi’ranna biirote woy ministerete rippoorte assa;

k/ Kolleejjete muro aana koffeenyu shiqiro buuxanna jeefote gumulo aa;

l/ Kunni quwi cinaanchu quwi aantete fidale /k/ woro noo gedeenni heedhenna xagishshu kolleejje koffeenya rankete doogonni haadhe tirtanno gari uurrinshate ammanyoote agadhinnoha ikkasi buuxa hasisanno;

m/ Xagishshu kolleejje akkadaamikete kifilla, gashshootu bissa, loosu jeefishshi diinichchu rippoorte kaiminni mixote garinni keena;

n/ Akkadaamikete komishiine gumulonna fushitannoha akkadaamikete seerra gumulamasi harunsa;

o/ Baalanta xagishshu kolleejje diinenna woy akkadaamikete komishiinenni sa’ino muro uurrinshannita ajuuja miiccannota woy tenne wodho woy woloota gobboomu seerra gurchidhannota ikkite leelturo muro woy gumulo kaysa;

p/ Umisi loosu amuraatenna giddo gashshooti wodhonna miilla la’annota disippiliinete wodho fushsha;

q/ Pirofeeserimmate deerru suusi lopho akkadaamikete komishiinenni shiqquro kaajjishsha;

r/ Dayrekterchunni shiqqanno amaale aana safamatenni xagishshu kolleejje rosoho baatisiisannoha addi-addi baatooshshi dananna jilba mura hattono qoqqowu gashshooti amaale mini gumullinno kaiminni uurrinshannita eo hedote giddo woratenni addi-addita baatantanno barru hoshsho, tirfete yanna baatooshshenna labbinore gumulsiisa;

s/ Senetete lejisleeshine buuxe kaajjisha.

2) Xagishshu kolleejje Borde miilla afidhanno horo biirotenni gumullanniha ikkanna baajeno uurrinshate gaamannita ikkite uurrinshate

በ/ የህክምና ኮሌጁን በሚመለከቱ ጉዳዮች ላይ መረጃ የመጠየቅና የማግኘት እና ለቢሮው ወይም ለሚኒስቴሩ ሪፖርት ማድረግ፣

ተ/ በኮሌጀ ውሳኔዎች ላይ ቅሬታ ሲቀረብ መመርመርና የመጨረሻ ውሳኔ መስጠት፤

ቸ/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ተራ ፊደል /ተ/ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የህክምና ኮሌጁ ቅሬታዎችን በተፋጠነ መንገድ ተቀብሎ የሚፈታበት የተሟላ ተቋማዊ ስርዓት ያለው መሆኑን ማረጋገጥ፣

ነ/ የህክምና ኮሌጁን አካዳሚክ ክፍሎች፣ የአስተዳደር አካላቱን የስራ አፈፃፀም በዲኑ ሪፖርት መሠረት ከእቅድ አኳያ መገምገም፤

ኀ/ የአካዳሚክ ኮሚሽን ውሳኔዎችና የሚያወጣቸው የአካዳሚክ ህጎች መፈፀማቸውን መከታተል፤

አ/ በየህክምና ኮሌጁ ዲን ወይም አካዳሚክ ኮሚሽኑ የተላለፈ ውሳኔዎች የተቋሙን ተልዕኮ የሚጎዱ ወይም ይህንን ደንብ ወይም ሌሎች የሀገሪቱ ህጎች የሚቃረኑ ሆነው ሲገኙ ውሳኔወቹን መሻር፣

ከ/ የራሱን የአሰራር ስነ-ስርአትና የውስጥ አስተዳደር ደንብና አባላቱን የሚመለከት የዲሲፒሊን ደንብን ማውጣት፣

ኸ/ የፕሮፌሰርነት የማዕረግ እድገትን በአካዳሚክ ኮምሽን ሲቀርብለት ማጽደቅ፣

ወ/ በዳይሬክተሩ በሚቀርብ ምክር ላይ ተመስርቶ የህክምና ኮሌጁ ለትምህርት የሚያስከፍላቸውን የተለያዩ ክፍያዎች ዓይነትና መጠን መወሰን እንዲሁም የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በወሰነው መሠረት የተቋሙን ገቢ ግምት ውስጥ በማስገባት የተለያዩ ተከፋይ አበሎችን፣ የትርፍ ሰዓት ክፍያዎችንና የመሳሰሉትን መወሰን፣

ዐ/ የሴኔት ሌጅስሌሽኑን መርምሮ ማፅደቅ

2) የህክምና ኮሌጁ ቦርድ አባላት ጥቅማ-ጥቅሞች በቢሮ የሚወሰን ሲሆን በጀቱም ከተቋሙ

dhuka hedote worinoha ikka noosi.

19. Bordenniha Uurrinshu Gambooshshe

1) Bordennihu xaaddote gambooshshi dirunni sasunni kayse shoolu geeshsha ikkara dandaanno.
2) Rosamino gambooshshi yannara Borde qeechase fulate dandiisiisanose garinni baxxinohunni mixotenna baajeettete qixxaawo hattono jeefote aana irko assate injiitanno yannara ikkanno gede assitanno.
3) Kunni quwi cinaancho quwi (2) agarantinno gede heedhenna Bordete massagaanchi woshshattonni woy huuro aate qosso noonsa miilanni mittu sayikkihuni (1/3) xa'mitanno yannara wiinamunni gambooshshe assa dandiitanno.
4) Bordete gambisaanchi baalanti Bordete gambooshshubba ikkado qixaawo assinoonninsata ikkase, sanadda qorophishshunni agarantinottanna, amadantinnota, borde hajajanno garinni gumulo garunni la'annonsarira sa'inotta buuxa noosi.

20. Bordete Miiloomimma Uurra

Bordete miiloomimma aantinno korkaatubbanni uurritara dandiitanno.

1) Biiro fushshitanno biddissi garinni loosu yanna gooffuro.
2) Fajjosinni miiloomitetenni aguratenni.
3) Rewootenni, dhibbuni woy jawa jaddote hunaancho ikke leellatenni.
4) Jawa hunaanchimmanni, dandoo hoogatenni woy gambooshshu aana leellate jawa ikkitinota laanfe leellishatenni woy gandaa

የሚመደብ ሆኖ የተቋሙን አቅም ያገናዘበ መሆን አለበት፡፡

19. ስለቦርዱ መደበኛ ስብሰባዎች

1) የቦርዱ መደበኛ ስብሰባዎች በዓመት ከሦስት እስከ አራት ጊዜ ሊሆን ይችላል፡፡
2) የመደበኛ የስብሰባው ጊዜ ቦርድ ኃላፊነቱን ለመወጣት በሚያስችለው መልኩ በተለይም የእቅድና የበጀት ዝግጅቶች እንዲሁም አፈፃፀም ላይ አስተዋጽኦ ለማድረግ እንዲችል በሚያደርገው ወቅቶች እንዲሆን ያደርጋል፡፡
3) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) እንደተጠበቀ ሆኖ ቦርድ በሰብሳቢው ጥሪ ወይም ድምፅ የመስጠት መብት ካላቸው አባላት አንድ ሦስተኛው (1/3) በሚጠይቁበት ጊዜ አስቸኳይ ስብሰባ ማድረግ ይችላል፡፡
4) የቦርዱ ሰብሳቢ ሁሉም የቦርዱ ስብሰባዎች በቂ ዝግጅት የተደረገባቸው መሆኑን፣ ሰነዶች በጥንቃቄ መጠበቃቸውንና መያዛቸውን፣ ቦርድ በሚያዘው መሠረት ውሣኔዎቹ በትክክል ለሚመለከታቸው መተላለፋቸውን ማረጋገጥ ይኖርበታል፡፡

20. የቦርድ አባልነት መቋረጥ

የቦርድ አባልነት በሚከተሉት ምክንያቶች ሊቋረጥ ይችላል፡፡

1) ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት የአገልግሎት ዘመን ሲያበቃ፤
2) በፈቃደኝነት ከአባልነት በመልቀቅ፤
3) በሞት፣ በሕመም ወይም በከባድ ወንጀል ጥፋተኛ ሆኖ በመገኘት፣
4) በከባድ ጥፋት፣ ችሎታ ማጣት ወይም ሰብሳቢዎች ላይ ለመገኘት ከባድ የሆነ

hoogatenni.

5) Biiro borde wo'munni wo'ma soorrate woy badde soorrate gumulote aana iillituro.

21. Bordete Loosu jeefishshi Keenore

1) Borde woyyaabinno massago aate dandiisiisannose huwanyo afi'rate umiseha loosu jeefishshi keeno assa noose.
2) Borde loosu jeefishsha keenate huuro aate qoosso noonsa miillanninna xagishshu kolleejje qara dayrekitere noowa cufo gambooshshe ha'rissanno.
3) Bordete massagaanchi keenoonni guma yanna yannatenni gashshootu amaale miniranna biirote rippoorte assanno. Bordete massagaanchi biirote ledo xaaddotenni gutu bare dirunni lame hige qixxeesanno.
4) Borde keeno mamootenna hiitto ha'risannoro gumultanno, ikkirono dirunni ajani ajeenna mitto ha'runsote keenonna mitto xaphoomu keeno assa noose.

22. Managimentete Biilloonyenna looso

1) Qara qara istiratejikete hajubba aana qara dayrekitericha amaaltanno;
2) Xagishshu kolleeje xaphooma loosu millimillo aana hasaabbanno gumulote raga worttanno;
3) Mixote, baajeetette horoonsishsha, tantano, rosu pirogiraamubba biddissa, rosu kifilla karsamanna babbaxa kaimu hedonna jeefishshu ripoorte aana hasaabbanno;
4) Odiitete ripoorte lainnohunni tirranni doogo hasaabbe gumulote bordete shiqisha;
5) Rosiisaano ikkitinnokki xagishshu kolleeje ogeeyyera deeru lopho uysiissanno woy hooltanno umise safaraano fushsha;

ድክመት በማሳየት ወይም ባለመቻል

5) ቢሮው ቦርዱን ሙሉ ለሙሉ ለመቀየር ወይም በከፊል ለመለወጥ ውሣኔ ላይ ሲደርስ፡፡

21. ስለቦርድ የሥራ አፈፃፀም ግምገማ

1) ቦርዱ የተሻለ አመራር ለመስጠት የሚያስችለውን ግንዛቤ ለማግኘት የራሱን የሥራ አፈፃፀም ግምገማ ማድረግ ይኖርበታል፡፡
2) የቦርዱ የሥራ አፈፃፀም ግምገማ ድምጽ የመስጠት መብት ባላቸው አባላትና የህክምና ኮሌጁ ዋና ዳይሬክተር በተገኙበት በዝግ ስብሰባ ያካሄዳል፡፡
3) የቦርዱ ሰብሣቢ የግምገማውን ውጤቶች በየወቅቱ ለመስተዳደር ምክር ቤትና ለቢሮው ሪፖርት ያደርጋል፡፡ የቦርድ ሰብሣቢው ከቢሮው ጋር መደበኛ የጋራ መድረክ በዓመት ሁለት ጊዜ ያዘጋጃል፡፡
4) ቦርዱ ግምገማውን መቼና እንዴት እንደሚያካሄድ ይወስናል፤ ሆኖም በዓመት ቢያንስ አንድ የክትትል ግምገማ አንድ የማጠቃለያ ግምገማ ማድረግ ይኖርበታል፡፡

22. የማኔጅመንት ሥልጣንና ተግባር

1) በዋና ዋና ስተራቴጅክ ጉዳዮች ላይ ዋና ዳይሬክተር ያማክራሉ፣
2) በህክምና ኮሌጁ አጠቃላይ የሥራ ዕንቅስቃሴ ላይ ይወያያሉ፤ የመፍትሄ አቅጣጫ ያስቀምጣሉ፣
3) የዕቅድ ፤በጀት አጠቃቀም፤ አደረጃጀት፤ የትምህርት ፕሮግራሞች መመሪያ፤ የትምህርት ክፍሎች መደበላለቅና መለያየት ረቅቅ ሀሳብና የአፈጻጸም ሪፖርት ላይ ይወያያሉ፣
4) ኦዲት ርፖርትን በተመለከተ የመፍትሄ አቅጣጫ ተወያይቶ ለዉሳኔ ለቦርዱ ማቅረብ፣
5) መምህራን ላልሆኑ ለህክምና ኮሌጁ ባለሙያዎች ደረጃ ዕድገትን የሚያሰጡ

6) Xagishshu owaante aate gara, hala’llanna lophora qara qara hajjubba badatenni loosu aana hosiisate loossanno hasaawano assitanno;
7) Qoqqowunna gobbate deerinni fultanno seerra garunni loosamansa buuxanno. Konnira ledotenninno xagishshu kolleejera uynanni xagishshu owaante gobbate hattono qoqqowu seerra garinni loosamansa buuxxanno;
8) xagishshu kolleeje isitiratejikete mixo qixaawo assannna qixxaawono bordete shiqasira albaanni hasaawanna kaajjisha;
9) Managimentete gambooshe aganunni ajiha ajeenna lame hige assittanno, gambooshu wo’ma songo 2/3 miilla leeltinnowa ikkanno ikkollanna kaynni huuro uytanno rooridi miilla leelturo gambooshe harisa dandiitanno;
10) Gambooshu songi-qaali borreesaancho gambisaanchu miillate mereerrinni doore riqiwinno mancho ikkanno;
11) Gambooshu yannara yekkersiissanno hedubba kauro huurote roorrenni gumullanni. Ikkeenano taalo huuro borresanturonna gumulate mitiinsituro ikkitanno woyte gambisaanchu irkisino hedo jeefantannoha ikkanno;
12) Qaru dayrekiterichinni woy dayrekiterichu riqiwamaanchi gobbaanni yekkeersiissanno manajimentete gumullo woy hajubbanna gumansa saykki bisi ledo xaadooshshe assano ikko mashshallaqqe aa dinose.

23. <u>Xagishshu Kolleejje Seneete Uurrisa</u>

Xagishshu kolleejje seenete xagishshu kolleejje qara dayirekterenni uurritannoha ikke tittirsha baalante xagishshu kolleejje seneete lejisileeshiine

ወይም የሚከለክሉ የራሱን መስፈርቶች ማዉጣት፣

6) ለህክምና አገልግሎት አሰጣጥ፣ መስፋፋትና ማደግ ዋና ዋና ጉዮችን በመለየት ለተግባራዊነቱ ይሰራል ውይይትም ያደርጋል፣
7) በክልልና ሀገር ደረጃ የሚወጡ ህጎች በአገባቡ መተግበራቸዉን ያረጋግጣል:: ከዚህ በተጨማርም በኮሌጁ የሚሰጠዉ የህክምና አገልግሎት አሰጣጥ በሀገርቷ ብሎም በክልሉ ህጎች መሠረት መተግበራቸዉን ያረጋግጣል፣
8) የህክምና ኮሌጁን ስትራቴጅክ ዕቅድ ዝግጅት ማድረግ እና ዝግጅቱንም ቦርድ ከመቅረቡ በፊት መወያየትና ማጽደቅ፣
9) ማኔጅመንቱ በየወሩ ቢያሰንስ ሁለት ጊዜ ስብሰባ ያደርጋል፡፡ የስብሰባዉ ምላተ-ጉባዔ 2/3 አባላቱ በተገኙበት ይሆናል፤ ሆኖም ግን አብላጫ አባላት ከተገኙ ስብሰባዉን ማካሄድ ይችላል፣
10) የስብሰባዉ ቃሌ-ጉባኤ ፀሐፊ ሰብሳቢዉ ከአባላቱ መርጦ የወከለዉ ሰዉ ይሆናል፣
11) በስብሰባዉ ወቀት አከራካሪ ሀሳቦች ከተነሱ በአባለጫ ድምጽ ይወሰናል፡፡ ሆኖም ግን እኩል ድምጽ ከተመዘገበ እና ለዉሳኔ አስቸጋር በሚሆንበት ጊዜ ሰብሳቢዉ የደገፈዉ ሀሳብ ተፈጻሚ ይሆናል፣
12) ከዋና ዳይረክተሩ ወይም ከዳይረክተሩ ተወካይ ዉጭ አከራካሪ የሆኑ የማኔጅሜንቱን ዉሳኔ ወይም ጉዳዮችን እና ዉጤታቸዉን ከሶስተኛ ወገን ጋር ግንኙነት ማድረግም ሆነ መረጃ መሰጠት የለበትም፡፡

23. <u>የህክምና ኮሌጁ ሴኔት መቋቋም</u>

የህክምና ኮሌጁ ሴኔት በህክምና ኮሌጁ ዋና ዳይሬክተር የሚቋቋም ሆኖ ዝርዝሩ በህክምና ኮሌጁ ሰኔት ሌጅስሌሽን በተመለከተው

wortino garinni ikkanno.

24. **Xagishshu Kolleejje Seneetete Miilla**

1) Xagishshu kolleejje qaru dayrekterchi ---gambisaancho
2) Layinki qaru dayrekterchi -------------------miila
3) Registeraarete aluminay dayrekterchi---….miila
4) Lamu akkadaamikete loosaasine--------miilla
5) Mittu rosaanote riqiwamaanchi ---------miila
6) Xaggishshu owaante rosi islaanchimma woyyaanbenna inoveshine dayrekitore ………………………………………..miilla
7) Maxxaffate mini gaamo massagaanchi…miilla

25. **Xagishshu Kolleejje Seneete Biilloonyenna Loossa**

Seenete aante noo biilloonyenna loossa heedhannose:

1) Xagishshu kolleejje rosu pirogiraamenna amuraate loosu aana hossanno gede assitanno.
2) Borde fushshitanno biddissi aana kaima assatenni rosaano massagate ikkito, xagishshu kolleejje rosu hajubba, rosu golla sooreeyye doorama, qixirete deerranna addi addi horo akatunna akkadaamikete loosaasine baatooshshe lainohunni giddoydi biddissi fulanno.
3) Akkadaamiketenna xagishshu loosaasine qixire kaajjishshanno, pirofeeserinnetete suusa uynanni gede Bordete hedo shiqishshanno.
4) Rosaano adha, rosu deerri gumulsha, disippiliinete hajubbanna maasso la'ino keenote safaraano fushshitanno, tenne hajubba aana ka''anno koffeenyi buuxe gumula
5) Fonqolunna deerra aate gara xaphooma gara gumulanno.
6) Seennu rosaano adhanna/rosiisa assinanni

መሰረት ይሆናል፡፡

24. **የህክምና ኮሌጁ ሴኔት አባላት**

1) ህክምና ኮሌጁ ዋና ዳይሬክር----------ሰብሳቢ
2) ምክትል ዋና ዳይረክተሮች---------------አባል
3) የሬጅስትራር አሉሚናይ ዳይሬክተር----አባል
4) ሁለት የአካዳሚክ ሠራተኞች ----------አባል
5) አንድ የተማሪዎች ተወካይ--------------አባል
6) የህክምና አገልግሎት ትምህርት ጥራት ማሻሻያና ኢኖቬሽን ዳይሬክተር……. አባል
7) የቤተ-መጽሀፍት ቡድን መሪ ………አባል

25. **የህክምና ኮሌጁ ሴኔት ስልጣንና ተግባር**

ሰኔቱ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፣

1) የህክምና ኮሌጁ የትምህርት ፕሮግራምና ሥርዓት ተግባራዊ እንዲሆን ያደርጋል፣
2) ቦርዱ በሚያወጣው መመሪያ ላይ በመመስረት የተማሪዎች አስተዳደር ሁኔታ፤የህክምና የኮሌጁን የትምህርት ጉዳዮች፤ የትምህር ክፍሎች ኃላፊዎች አመራረጥ፤ ቅጥር ደረጃና ልዩ ልዩ ጥቅማጥቅሞችን ስነ-ምግባርና የአካዳሚክ ሠራተኞች ደመወዝ በተመለከተ የውስጥ መመሪያ ያወጣል፤
3) የአካዳሚክና የህክና ሠራተኞችን ቅጥር ያፀድቃል፤ የፕሮፌሰርነት ማዕረግ እንዲሰጥ ለቦርድ ሀሣብ ያቀርባል፤
4) የተማሪዎች ቅበላ፤ የትምህርት ደረጃ አወሳሰን፣ የዲሲፕሊን ጉዳዮችንና ምርቃን የሚመለከቱ መመዘኛ መስፈርቶችን ያወጣል፤ በነዚህ ጉዳዮች ላይ የሚነሱትን ቅሬታዎች መርምሮ ይወስናል፡፡
5) የፈተና እና የደረጃ አሰጣጥ አጠቃላይ አቅጣጫ ይወስናል፡፡

kaa'lo amuraate diriirsanno.

7) Maassote yanna pirogiraamma aana rosaanote adha amuraate diriirsanno. Maassono kaajjishshanno.
8) Umisiha gambooshshunna loosu amuraate fushshanno.
9) Hasiisiha ikkiro umisi biilloonyenna assootta xagishshu kolleejje bissara uurrinshatenninna yannate geeshsha uurrinsanni komitera sayissara dandiitanno.
10) Bordetenni aamantanno wole loossanno qineessitanno.

Gafa Shoole

Xagishshu Kolleejje Qara Dayirekiterenna 2ki Dayirekteroota Mootoo'ma, Biilloonyenna Loosu Qeechannna Owaantete Uurra

26. Xagishshu Kolleejje Qara Dayirekterenna 2ki Dayrekterooti Mootoo'manna Loosu Jeefishshi Keeno

1) Qaru dayrekiterichi 80% heewotenni 20% anga Biirote shiqeenna wonshitannoha ikkanno.
2) Aantaanchu dayrekiteroota 80% heewotenni 20% anga Bordete shiqeenna wonshitannoha ikkanno.
3) Konni quwi cinaancho quwa (1) nna (2) seerroonnihu heerirono xagishshsu kolleeje filamaano dayrekitoreetotinna aantaano dayrekitoreetoti akadamikete massaggonna gashshooti dandoo noonsa hattono urrinshate soorronna lophora qixxaabbinnonna bayriidi seeriranna mootimmate poolisubba adhitinnore ikka noonsa.
4) Heewotenna doorshu amanyooti tittirote biddissa Biiro fushshitanno.
5) Xagishshu kolleejje qaru dayrekterchi loosu yanna

6) የሴት ተማሪዎች ቅበላና የሚደረጉ ድጋፎች ሥርዓት ይዘረጋል፤
7) የድህረ ምርቃ ፕሮግራሞች ላይ የተማሪዎች ቅበላ ሥርዓት ይዘረጋል። ምርቃዉንም ያፀድቃል፤
8) የራሱን የስብሰባ እና የአሰራር ሥርዓት ያወጣል፤
9) አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኝ የራሱን ስልጣንና ተግባራት ለህክምና ኮሌጁ አካላት በቋሚነትና በጊዜያዊነት ለሚቋቋሙት ኮሚቴዎች ሊያስተላልፍ ይችላል፤
10) በቦርዱ የሚሰጡ ሌሎች ተግባራትን ያከናዉናል።

ክፍል አምስት

ስለ ህክምና ኮሌጁ ዋና ዳይረክቴር እና ምክትል ዋና ዳይረክተሮች ሹመት፣ ሥልጣንና ተግባር እና የአገልግሎት መቋረጥ

26. ስለ ህክምና ኮሌጁ ዋና ዳይሬክርና ምክትል ዋና ዳይረክተሮች ሹመትና የስራ አፈፃፀም ግምገማ

1) ዋና ዳይሬክተሩ 80% በውውድድር ሆኖ 20% ለቢሮው ቀርቦ ይሞላል።
2) የምክትል ዳይሬክተሮች 80% በውውድድር ሆኖ 20% ለቦረዱ ቀርቦ ይሞላል።
3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ (1) እና (2) የተደነገገው ቢኖርም የህክምና ኮሌጁ እጩ ዳይሬክተሮች እና ምክትል ዳይሬክተሮች የአካዳሚክ መሪነት እና የአስተዳደር ክህሎት ያላቸው እንዲሁም ለተቋማዊ ለውጥና እድገት ዝግጁ የሆኑና ህገ መንግስቱን እና የመንግስት ፖሊሲዎች የተቀበሉ መሆን ይኖርባቸዋል።
4) የውድድርና የምርጫ ስነ-ስርዓት ዝርዝር መመሪያ በቢሮው ይወጣል።
5) የህክምና ኮሌጁ ዋና ዳይረክቴር የስራ ዘመን

lee diro ikkanna, 2[ki] qara dayrekiterootihu shoole diro ikkanno. Ikkironno wirro wirro mootoo’ma dandiitanno.

6) Borde, qara dayirekterenna 2ki dayrektere jeefishshi harunsonna keeno dirunni lame higge ha’rissanno.

7) Xaaddonnihu qaru dayrekterchinna 2ki qara dayrektere somama hoogguro agadhaancho dayrektere woy agadhaano qara 2[ki] dayrektere ikke 180 geeshsha keeshsha dandaanno. Ikkirono xawinsoonni yanna giddo tenne wodhonna lallawunni seerroonni garinni biirote baxxitinno gumullo aa hoongiro noowa sufanno.

27. <u>Xagishshu Kolleejje Qaru Dayrekterichi Biilloonyenna Loososi</u>

Bordete yawo noo gedeenni heedheenna qaru dayrekterchi xagishshu kolleejje qara loosu jefisiisancho ikke konni woroonni no biilloonyinna loosu qeechi heedhannosi:

1) Xagishshu kolleejjete owatamaanote aana illacha tuggino xagishshu owaante wo’mu garinni uyitanni noota buuxanno;

2) Kolleejjete hexxonna ajuuja wonshate massaganno, gashshanno;

3) Xagishshu kolleejje bissanna dagoomu aliidi rosu hexxonna xagishshu kolleejje massago kasso ayirrisansa buuxxanno;

4) Xagishshu kolleejje qoqqowu fayyimmate handaarira hasi’nanni bikkanna dani luphiima silanchimma harunse ikkadimma noonsa fayyimmate maassamaano burqisasi buuxxanno;

5) Rosa, rosiisanna xiinxallo jawaachishshannota dancha kolleejjete dagooma kalaqanno,

ስድስት ዓመት ሲሆን የምክትለ ዋና ደይረክቴሮች አራት ዓመት ይሆናል። ሆኖም በተደጋጋሚ ሊሾሙ ይችላሉ።

6) ቦርዱ የዋና ዳይሬክተሩንና ምክትል ዳይሬክተሩን አፈፃፀም ክትትልና ግምገማ በዓመት ሁለት ጊዜ ያደርጋሉ

7) መደበኛ ዋና ዳይረክቴርና ምክትል ዋና ዳይረክቴሮች ካልተሰየሙ ተጠባባቂ ዳይሬክቴር ወይም ተጠባባቂ ምክትል ዋና ዳይረክቴር ሆኖ እስከ 180 ቀናተ መቆየት ይችላሉ። ሆኖም በተጠቀሰዉ ጊዜ ዉስጥ በዚህ ደንብ እና በአዋጁ በተደነገገው አግባብ በቢሮው ልዩ ዉሳኔ ካልተሰጠ ቋሚ እንደሆነ ይቆጠራል፡

27. <u>የህክምና ኮሌጁ ዋና ዳይረክቴር ስልጣንና ተግባር</u>

የቦርዱ ኃላፊነት እንደተጠበቀ ሆኖ ዋና ዳይረክቴሩ የህክምና ኮሌጁ ዋና ስራ አስፈፃሚ ሆኖ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፤

1) ህክምና ኮሌጁ ተገልጋይ ተኮር የህክምና አገልግሎት በተሟላ ሁኔታ እየሰጠ መሆኑን ማረጋገጥ፤

2) የህክምና ኮሌጁን ዓላማና ተልዕኮ ለማሣካት ይችል ዘንድ ይመራል፣ ያስተዳድራል፤

3) የህክምና ኮሌጁ አካላትና ማህበረሰብ የከፍተኛ ትምህርት ዓላማዎችንና የህክምና ኮሌጁን መሪ እሴቶች ማክበራቸውን ያረጋግጣል፤

4) የህክምና ኮሌጁ ክልሉ በጤናው ዘርፍ በሚፈልገው መጠንና ዓይነት ከፍተኛ ጥራትን የተከተለ ብቃት ያላቸውን የጤና ምሩቃንን ማፍራቱን ያረጋግጣል፤

5) መማር፣ ማስተማርንና ምርምርን የሚያበረታታ ምቹ ተቋማዊ ሁኔታን

harurnse uurrisanno;

6) Xiinxallotenna amaalate looso baalantera balaxo uuyinanni goboomunna qoqqowu deerri hajo aana assinoonita buuxanno;

7) Hexose wonshate hajo la'anonsa federaaletenna qoqqowu bissa, garimma noonsa mootimmanna mootimmatte gobbaanni ikkitinno uurinshubba ledo sufanchu xaadooshshi kalaqamanno gede assanno;

8) Mannu wolqanni, tantanotenninna loosu harinshonni uurrinshate ikkado ajuuja quwamino xuku noohu giddo massagaanonna gashshooti amanyooti hee'ranno gede assanno;

9) Akkadaamiketenna xagishshu owaante sooreeyyenna akkaadaamikete komishiine miilla sommanni amanyoote qixeessatenninna Bordetenni kaajishatenni loosu aana hosiisanno;

10) Rosunninna xiinxallote garimma, silanchimma uurrinshate wolaphonna xa'mamooshshi, owaante aate guminninna fulo ajishate wodho aana uurrine rosu golla tantano seenetetenna Bordete shiqishe gumulsiisanno, fajjiniro loosu aana hosiisanno;

11) Qixirete sooreessimmate baychubba looso gaammanniti yawote battala heewotenni amandanita ikkasenna yawotenni ka''ano loosu jeefishshi keeno, disippiliinete hajonna owaantete diri goofa aana calla safamase buuxxanno;

12) Uurrinshate deerrinni bikkaasine qixxeessanno, urrinshunniha akkadamiketenna gashshootu

ይፈጥራል፣ በቀጣይነት ይገነባል፤

6) የምርምርና የማማከር ተግባር ሁሉ ቅድሚያ በሚሰጣቸው ሀገራዊና ክልላዊ ጉዳዮች ላይ መደረጋቸውን ያረጋግጣል፤

7) ዓላማውን ለማሳካት ከሚመለከታቸው የፌደራልና የክልል ባለድርሻ አካላት፣ አግባብነት ካላቸው መንግሥታዊና መንግሥታዊ ካልሆኑ ድርጅቶች ጋር በዘላቂነት ግንኙነት እንዲፈጠር ያደርጋል፤

8) በሰው ኃይሉ፣ በአደረጃጀቱና አሰራሩ ለተቋሙ ተልዕኮ የሚመጥን ብቃት ያለው የውስጥ አመራርና አስተዳደር ሥርዓት እንዲኖረው ያደርጋል፤

9) የአካዳሚክ እና የህክምና አገልግሎት ኃላፊዎችንና የአካዳሚክ ኮሚሽን አባላትን የአስያየም ሥርዓትን በማዘጋጀትና በቦርዱ በማፅደቅ በተግባር ላይ ያውላል፤

10) በትምህርትና ምርምር አግባብነትና ጥራት፣ በተቋማዊ ነፃነትና ተጠያቂነት፣ በአገልግሎት አሰጣጥ ውጤታማነትና በወጪ ቆጣቢነት መርሆች ላይ በመመስረት የትምህርት ክፍሎች አደረጃጀትን ለሴኔቱና ለቦርዱ አቅርቦ ያስወስናል፤ሲፈቀድም በተግባር ላይ ያውላል፤

11) የቅጥር ኃላፊነት ቦታዎች በውድድር የሚያዙ መሆኑንና ከኃላፊነት መነሳትም በሥራ አፈፃፀም ግምገማ፣ በዲሲፕሊን ጉዳይ እና በአገልግሎት ዘመን ማብቃት ብቻ ላይ ተመስርቶ መሆኑን ያረጋግጣል፣

12) ተቋማዊ የደረጃ መለኪያዎችን ያዘጋጃል፤ የተቋሙ የአካዳሚክ እና የአስተዳደር ስራዎች በወጡት መለኪያዎች መሠረት መፈፀማቸውን ያረጋግጣል፣

loossa fultino bikkaasine garinni jeefamase buuxxanno;

13) Eonna fulo garimma noonsa faynaansete seeri kaiminni milli yaasenna amadamase buuxxanno;

14) Senetetenna woloотu gashshootamenna godooydi gambooshuwa ikkadu qixxaawoninna yannase agartino garinni harinsoonnita, ikkadu garinni mareekantinotanna gambooshshu ajanddi agaraminota hatono hajote aana assinanni hasaawi baalanta kamaalinoha ikkasinna senetete gumulo hajo la'anonsa bissara garunni sayinsoonnitanna loosu aana hosase buuxanno;

15) Baalante xagishshu kolleejje giddo woy baalante xagishshu kolleejje sayikki baadi mereero ka'annota sumuu yaa hoogate qarra uurrinshate ajuujanna horo wonshate widoonni keerunninna seerunni tirantanno gede assanno;

16) Xagishshu kolleejje millimillonna safote namoomme baalanti hasiisanno tajete maareekko amanyootinni mareekamase, taje garunni agaramasenna bordete, urrinshshu dagoomira, mootimmatenna garimma noonsa wolootu bissara iillinoha ikkasi buuxanno;

17) Xagishshu kolleejje giddo no lubbonna jajja agarate dandiisiisanno woowe noosi dano gargaranninna agarooshshu amurati ijaaramanno gede assanno;

18) Xagishshu kolleejjeha seedanna harancho yanna mixonna baajeette qixeessanno, kaajjiturono jeefisanno;

19) Xagishshu kolleejje mixo jeefishsha Bordetenna hajo la'anosi golira yanna agadhitinno

13) ገቢና ወጪ አግባብነት ባላቸው የፋይናንስ ሕጎች መሠረት መንቀሳቀሳቸውንና መያዛቸውን ያረጋግጣል፣

14) የሴኔት እና ሌሎች አስተዳደራዊና ውስጣዊ ሰብሰባዎች በበቂ ዝግጅትና ወቅታቸውን ጠብቀው መካሄዳቸዉን፣ በበቂ ሁኔታ መመዝገባቸውን እና ቃለ ጉባኤዎቹ መጠበቃቸውን በጉዳዮች ላይ የሚደረገው ውይይት ሁሉንም የዳሰሰ መሆኑን እና የሴኔት ውሳኔዎች ለሚመለከታቸው በትክክል መተላለፋቸውን እና መተግበራቸውን ያረጋግጣል፤

15) በህክምና ኮሌጁ ውስጥ ወይም በህክምና ኮሌጁና በሦስተኛ ወገኖች መካከል የሚነሱ አለመግባባቶችን የተቋሙን ተልዕኮና ጥቅሞች ከማሳካት አኳያ በሰላማዊና ሕጋዊ መንገድ እንዲፈቱ ያደርጋል፤

16) የህክምና ኮሌጁ እንቅስቃሴና መሠረታዊ ግንኙነቶች በተገቢው የመረጃ ሥርዓት መመዝገባቸውን፣ መረጃው በአግባቡ መጠበቁን እና ለቦርዱ፣ ለተቋሙ ማህበረሰብ፣ ለመንግስት እና አግባብነት ላላቸውም ሌሎች አካላት ተደራሽ መሆኑን ያረጋግጣል፣

17) በህክምና ኮሌጁ ውስጥ ያለ ህይወት እና ንብረትን ለመጠበቅ የሚያስችል አስተማማኝ የአደጋ መከላከያ እና የጥበቃ ስርዓት እንዲገነባ ያደርጋል።

18) የህክምና ኮሌጁን የረጅምና የአጭር ጊዜ እቅድና በጀት ያዘጋጃል፣ ሲፀድቅም ያስፈጽማል፤

19) ስለ ህክምና ኮሌጁ እቅድ አፈፃፀም ለቦርዱና ለሚመለከተው ክፍል ወቅቱን የጠበቀ ሪፖርት እና መረጃ ያቀርባል፤

20) የህክምና ኮሌጁ ከሦስተኛ ወገኖች ጋር በሚያደርገው ማናቸውም ግንኙነት

rippoortenna mashalaqe shiqishshanno;

20) Xagishshu kolleejje sayikki baadi ledo assitannoti ayee dani xaadooshshino uurrinsha riqiwanno;
21) Xagishshu kolleejjete su’minni fayinaansete amuraate harunse baankete shallago fananno, milli assanno;
22) Gobbate gobaayidi fulo balanxxe mixi’noonninna urrinshshaho noonsa horo aana calla xintantinota ikkase buuxanno;
23) Ikkitote gadachamanni loosu aana leellannokki yannara layinki qara dayrekterootinni mitto riqiwa dandaanno;
24) Wo’ma yannasi urrinshshate loossa aana hosiisanno, owaanteteno garimma noosi aganu baatooshshenna addi addi horo afi’ranno;
25) Bordete bande uyinaanisi woloota loossa loosanno.

28. <u>Layinki Qara Dayirekiteroota</u>

Xaggishshu kolleeje massagantannohu qaru dayrekiterichinni ikke aante noo aantaano dayrekiterooti heedhannosi;-

1) mittu xiinxallo, rosunna qajeelshu layinki qara dayrektere,
2) mittu gashshootunna latishshu layinki qaru dayrekterchi, qoleno
3) Mittu xagishshu owaante layinki dayrekterchi hee’ranno.

29. <u>Xinxallote, Rosunna Qajeelshu Layinki Qaru Dayrektere Biilloonyenna Loosu Qeecha</u>

1) Xagishshu kolleejje xaphooma akkaadaamiketenna xinxallote loossa lainohunni gumulote hedo qixxeesse qaru dayrekterchira shiqishanno;
2) Xagishshu kolleejje akkadaamikete kalaandere

ተቋሙን ይወክላል፤

21) በህክምና ኮሌጁ ስም የፋይናንስ ሥርዓትን ተከትሎ የባንክ ሂሣብ ይከፍታል፣ ያንቀሳቅሳል፤
22) የውጪ ጉዞዎችን ቀድመው የታቀዱና ለተቋሙ በላቸው ፋይዳ ላይ ብቻ የተመሠረቱ መሆናቸውን ያረጋግጣል፣
23) በሁኔታዎች አስገዳጅነት ሥራው ላይ በማይገኝበት ጊዜ ከምክትል ዋና ዳይረክቴሮች አንዱን ሊወክል ይችላል፡፡
24) ሙሉ ጊዜውን በተቋሙ ስራዎች ላይ ያውላል፤ ለአገልግሎቱ ተገቢውን ደመወዝ እና ጥቅማ ጥቅሞች ያገኛል፣
25) በቦርዱ ተለይተው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፡፡

28. <u>ስለ ምክትል ዋና ዳይረክተሮች</u>

የህክምና ኮሌጁ የሚመራው በዋና ዳይሬክተር ሆኖ የሚከተሉት ምክትላን ዳይሬክተሮች ይኖሩታል፤-

1) አንድ የምርምር፣ትምህርትና ስልጠና ምክትል ዋና ዳይሬክተር፣
2) አንድ አስተዳደር እና ልማት ም/ዋና ዳይሬክተር፣ እንዲሁም
3) አንድ ህክምና አገልግሎት ምክትል ዋና ዳይሬክተር ይኖረዋል፡፡

29. <u>የምርምር፣ ትምህርትና ስልጠና ምክትል ዋና ዳይሬክተር ስልጣንና ተግባር</u>

1) የህክምና ኮሌጁን አጠቃላይ አካዳሚያዊና የምርምር ሥራዎችን በሚመለከት የውሳኔ ሀሳቦችን አዘጋጅቶ ለዋና ዳይረክቴሩ ያቀርባል፣
2) የህክምና ኮሌጁን አካዳሚክ ካላንደር አዘጋጅቶ ያቀርባል፣ ሲፀድቅለትም አፈፃፀሙን ይመራል፣
3) የየትምህርት ክፍሎች ሀላፊዎች በትምህርት ክፍሎች መምህራን

qixxeesse shiqishanno, kaajjitusiro jeefishsha massagganno;

3) Rosu golla sooreeyye rosu kifilla rosiisaanonni doorantanno gede assanno;
4) Xinxallote hedo garimma gumulate dooranno. Doortinore lainohunni gumulote hedo qixxeessite qaru dayrekterchira shiqishshanno;
5) Kaajjitino xiinxaawote loossa mixantanno gedenna minxirono jeefishsha qineessanno;
6) Dagoomu owaante handaara aliidimate massaganno;
7) Rosunna qajeelshu kifilla woyyeesatenna dhabachishate loossa loosanno;
8) Rooridi loosu yannasi urrinshu loossara hosiisanno, owanteteno garimma noosi aganu baatooshshenna addi addi horo afiranno;
9) Qaru dayrekterchinni aamantanno woloota loossano loosanno.

30. <u>Gashshootunna Latishshu Layinki Qara Dayrektoreete Biilloonyenna Loossa</u>

1) Xagishshu kolleejje lossatenna owaantete gafa halashshate faanshoonni loossa aliiddimmatenni qineessanno;
2) Xagishshu kolleejje gashshootunna mannu wolqa hajubba aliidimmatenni massaganno;
3) Xagishshu kolleejje baalante gashshootunna latishshu handaarrara hasiissannota mannu wolqa batinye lainohunni gumulote hedo qixxeesse qaru dayirekiterichira shiqishanno kaajjiturono seeru garinni loosu aana hosiisanno;
4) Akadamikitenna xagishshu owaante loossa jefisiisate ka’litanno irkote loossa aliidimatenni qineessanno;

እንዲመረጡ ያደርጋል፣

4) የምርምር ሀሳቦች ተገቢነትን በመወሰን ይመርጣል፡፡ የመረጣቸውንም በተመለከተ የውሳኔ ሀሳብ አዘጋጅቶ ለዋና ዳይረክተሩ ያቀርባል፣
5) የፀደቁ የምርምር ስራዎች እንዲታቀዱና ከታቀዱም አፈፃፀማቸውን ያስተባብራል፣
6) የማህበረሰብ አገልግሎት ዘርፍን በበላይነት ይመራል፣
7) የትምህርትና ስልጠና ክፍሎችን የማሻሻያ እና የማጎልበቻ ስራዎችን ያከናውናል፣
8) አብዛኛውን የስራ ጊዜውን ለተቋሙ ስራዎች ያውላል፤ ለአገልግሎቱ ተገቢውን ደመወዝ እና ጥቅማ ጥቅሞች ያገኛል፣
9) በዋና ዳይረክተሩ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፣

30. <u>አስተዳደር እና ልማት ምክትል ዋና ዳይሬክተር ስልጣንና ተግባር</u>

1) የህክምና ኮሌጁን ለማሳደግና የአገልግሎት አድማሱን ለማስፋት የታለሙ ስራዎችን በበላይነት ይመራል፣
2) የህክምና ኮሌጁን አስተዳደራዊና የሰው ሀይል ጉዳዮችን በበላይነት ይመራል፣
3) ለህክምና ኮሌጁ አሰደተዳደርና ልማት ዘርፎች የሚያስፈልገውን የሰው ሀይል ብዛት በተመለከተ የውሳኔ ሀሳብ አዘጋጅቶ ለዋና ዳይሬክተሩ ያቀርባል ሲፀድቅም በህግ አግባብ መሰረት ይፈፅማል፣
4) አካዳሚክ እና የህክምና አገልግሎት ተግባሮችን ለማሳካት የሚያግዙ ድጋፍ ሰጪ ስራዎችን በበላይነት ያስተባብራል፣
5) ለተማሪዎች እና ለህክምና አገልግሎት የሚያስፈልጉ አቅርቦቶች እንዲሟሉ ያደርጋል፣

5) Rosaanotenna xagishshu owaantera hasiissanno shiqisho wo’mitanno gede assanno;
6) Xagishshu kolleejje keeraanchimma agarate jironna jajja garunni loosu aana hosiisaate dandiissisanno loossa loosanno;
7) Akkaadaamiketenna xagishshu owaante loosaasine lainohunni deerru lophonna ogimmate horo lainohunni fultanno biddissubbanna gumulo jeefantanno gede assanno;
8) Eonna fulo garimma noonsa faynaansete seeruba garinni millissanno gede assanno;
9) Rooridi yannasi urrinshshu loossara hosiisanno, owanteteno garimma noose aganu batooshshenna horo afi’ranno;
10) Qaru dayrekterchinni bande uynannita wole loossano loosanno;

31. **<u>Xagishshu Owaante Layinki Qara Dayirektere Biilloonyenna Loosu Qeecha</u>**

1) Xagishsh aate gari handaari hasiisanno owaante dana, deerranna hala’linye qoleno hasiisanno mannu wolqa bikka lainohunni tittirote hedo qixxeesse shiqishanno;
2) Kaajjitinonna gumulo afi’dhino hedo loosu aana hosiisanno;
3) Xaphooma xagishshu handaari mixo qixxeesse qaru dayrekterchira shiqishanno. Mixono kaajjituro jeefishsha aliidimatenni massaganno;
4) Xagishshu handaarita barru millimmo annimmatenni massaganno;
5) Akkadaamikete loosaasine xagicho aate loosira bobbakkanno pirogiraame

6) የህክምና ኮሌጁ ደህንነት እንዲጠበቅ ሀብትና ንብረት በአግባቡ ሥራ ላይ እንዲውል የሚያስችሉ ስራዎችን ይሰራል፣
7) አካዳሚክ እና የህክምና አገልግሎት ሠራተኞችን በተመለከተ ደረጃ እድገትና ሙያዊ ጥቅማጥቅሞችን በተመለከተ የወጡ መመሪያዎችንና ውሳኔዎችን ተፈፃሚ እንዲሆኑ ያደርጋል፣
8) ገቢና ወጪ አግባብነት ባላቸው የፋይናንስ ሕጎች መሠረት እንዲንቀሳቀሱ ያደርጋል፣
9) አብዛኛውን የስራ ጊዜውን ለቢሮ ስራዎች ያውላል፤ ለአገልግሎቱ ተገቢውን ደመወዝ እና ጥቅማ ጥቅሞች ያገኛል፣
10) በዋና ዳይረክተሩ ተለይተው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፡፡

31. **<u>የህክምና አገልግሎት ምክትል ዋና ዳይሬክተር ስልጣንና ተግባር</u>**

1) የህክምና አሰጣጥ ዘርፍ የሚያስፈልገውን የአገልግሎት አይነት ደረጃና ስፋት እንዲሁም የሚያስፈልገውን የሰው ሀይል መጠን በተመለከተ ዝርዝር ሀሳቦችን አዘጋጅቶ ያቀርባል፣
2) የፀደቁና ውሳኔ ያገኙ ሀሳቦችንም ተግባራዊ ያደርጋል፣
3) አጠቃላይ የህክምና ዘርፍ እቅድን አዘጋጅቶ ለዋና ዳይረክተሩ ያቀርባል፡፡ እቅዱም ሲፀድቅ አፈፃፀሙን በበላይነት ይመራል፣
4) የህክምና ዘርፍ እለታዊ እንቅስቃሴን በበላይነት ይመራል፣
5) የአካዳሚክ ሠራተኞች በህክምና አሠጣጥ ሥራ የሚሰማሩበትን ፕሮግራም ያዘጋጃል፣
6) የህክምና ኮሌጁ የህክምና አገልግሎት አሰጣጥ የኳሊቲ ደረጃውን የጠበቀ መሆኑን

qixxeessanno;

6) Xagishshu kolleeje xagishshu owaante uyinanni gara slinchimasi agadhinoha ikkasi buuxa;
7) Yannna iillitino xagishshu tekinoolojenna ka'laqate hedo aana xintamatenni haarude xagishshu owaante handaara halashsha;
8) Goboomunnitanna kaaliqete deerri xaadoshshe kalaqa;
9) Rooridi loosu yannasi urrinshu loossara hosiisanno, uyino owaantera hasiissanno aganu baatoshshenna horo afi'ranno;
10) Qaru dayrekterchinni badante aamantanno woloota loossa qineessanno.

32. <u>Dayrekiterichunna aantaano Dayrekitoreetoti yawonsanni Ka'anno Gara</u>

1) Xagishshu kolleeje Dayrekiterichunna aantaano Dayrekitoreetoti aantino korkaatuba giddo mittunni yawonsanni ka'ara dandiitanno:-
   a/ Uminsa fajjonni looso agurturo;
   b/ Ogimmate anjenni, jawa hunonni, xisotenni woy reyoote korkaatinni geegisantinnoha ikkiro;
   c/ Fajjotenni 100 aantino barubba aleenni loosunni gatturo;
   d/ Fajjiweelo 45 barri aleenni loosunni baxxituro; woy
   e/ Owaantete yannansa gudduro.
2) Konni quwira cinaancho quwa (1) worroonnihu garinni bordetenni shiqqannosi hedo garinni woy bordete hedo shiqa hoogurono garimma noosi qaafoti yee ammaniro garimmasi garinni qoqqowu

ማረጋገጥ፣

7) ዘመኑ በደረሰባቸው የህክምና ቴክኖሎጂ እና የፈጠራ ሀሳቦች በመመስረት አዳዲስ የህክምና አገልግሎት ዘርፎች ማስፋፋት፣
8) ብሔራዊ እና ዓለም አቀፍ ትስስሮችን በማፈላለግ ግንኙነት መመስረት፣
9) አብዛኛውን የስራ ጊዜውን ለቢሮ ስራዎች ያውላል፤ ለአገልግሎቱ ተገቢውን ደመወዝ እና ጥቅማ ጥቅሞች ያገኛል፣
10) በዋና ዳይረክተሩ ተለይተው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፡፡

32. <u>ዳይሬክተሩ እና ምክትል ዳይሬክተሮች ከኃላፊነታቸው ስለሚሰናበቱበት ሁኔታ</u>

1) የህክምና ኮሌጁ ዳይሬክተር እና ምክትል ዳይሬክተሮች ከሚከተሉት ምክንያቶች በአንዱ ከኃላፊነታቸው ሊሰናበቱ ይችላሉ፡-
   ሀ/ በፍቃዳቸው ስራ በመልቀቅ፣
   ለ/ በችሎታ ማጣት፣ በከባድ ጥፋት ፣በህመም ወይም በሞት ምክንያት የተሰናበቱ ከሆነ፣
   ሐ/ በፍቃድ ከ100 ተከታታይ ቀናት በላይ ከስራ ከተለዩ፣
   መ/ ያለ ፍቃድ ከ 45 ቀናት በላይ ከስራ ከተለዩ፣ ወይም
   ሠ/ የአገልግሎት ጊዜያቸው ሲያበቃ፡፡
2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) በተደነገገው መሰረት ከቦርድ በሚቀርብለት ሀሳብ መሰረት ወይም የቦርዱ ሀሳብ ባይቀርብም ተገቢ እርምጃ ነው ብሎ ካመነ እንደ አግባቡ የክልሉ ፕረዝዳንቱ ወይም የቢሮው ኃላፊ ዋና ዳይሬክተሩን ከስራ ማሰናበት ይችላል፡፡

prezidantichi woy biirote sooressi qara dayirekitericha loosunni geegissa dandaanno.

3) Konni quwi cinaancho quwa (2) worroonnihu garinni borde layinkki qara dayirekiteroota yawonsanni geegisitara dandiitanno.

4) Konni quwira cinaancho quwa (2) worroonnihu no gedeenni sase aantete harunsote woy mitte kaajjado loosu jeefishshi keenonni qaru dayirekiterichi woy layinkki qara dayirekiterooti yawonsanni sufa xagishshu kolleeje gawajjitanno yite borde ammanturo garimmasi garinni yawonsanni geegissantanno gede qaafo a'dhisiissara woy a'dhitara dandiitanno.

Gafa Lee

Akkaadaamikete Komishiine, Xagishshu Kolleeje Kaawunsile, Rijistiraarenna Alumunay Dayirekitorete

33. Akkadaamikete Komishiine Miilla

Xagishshu kolleejje akkadaamikete komishiine tenne whodhonni uuritinoha ikkanna miillate kiirono kiiro xiinxallote, rosunna qajeelishu layinkki qaru dayirekiterichi hunda no dayirekitoreete batinyinni gumulantannoha ikkite konni woroonni noori akkadaamikete komishiine miillaati:

1) Xiinxaawote, rosunna qajeelshu layinki qaru dayrekterchi ---------------------Gambisaancho;
2) Xiinxaawotenna dagoomu owaante dayrekterchi -------------------------------Miila;
3) Registeraaretenna Aluminay dayrektere ---Miila;
4) Rosu kifile sooreeyye --------…..……Miila
5) Dagoomu fayyimma rosi mini -----------Miila;

3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) በተደነገገው መሰረት ቦርዱ ምክትል ዋና ዳይሬክተሮችን ከኃላፊነት ሊያሰናብት ይችላል፡፡

4) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በሦስት ተከታታይ የክትትል ወይም በአንድ ጥልቅ የስራ አፈፃፀም ግምገማው ዋና ዳይሬክተሩን ወይም ምክትል ዋና ዳይሬክተሮችን በኃላፊነት መቀጠል የህክምና ኮሌጁን ይጎዳል ብሎ ቦርዱ ካመነ እንደ አግባብነቱ ከኃላፊነቱ እንዲሰናበት እርምጃ ሊያስወስድ ወይም ሊወስድ ይችላል፡፡

ክፍል ስድስት

ስለአካዳሚክ ኮሚሽን፣ የህክምና ኮሌጁ ካውንስል፣ ሬጅስትራር እና አልሙናይ ዳይሬክቶሬት

33.የአካዳሚክ ኮሚሽን አባላት

የህክምና ኮሌጁ የአካዳሚክ ኮሚሽን በዚህ ደንብ የተቋቋመ ሲሆን የአባላት ቁጥርም ምርምር፣ትምህርትና ስልጠና ምክትል ዋና ዳይሬክተር ስር ባሉ ዳይሬክቶሬቶች ብዛት የሚወሰን ሆኖ የሚከተሉት የአካዳሚክ ኮሚሽኑ አባላት ናቸው፤

1) ምርምር፣ ትምህርትና ስልጠና ምክትል ዋና ዳይሬክተር…...................ሰብሣቢ፣
2) ምርምርና ማህበረሰብ አገልግሎት ዳይሬክተር…………………………….አባል
3) ሬጂስትራርና አልሙናይ ዳይሬክተር……አባል እና ፀሀፊ፣
4) የትምህርት ክፍል ሀላፊዎች… ……አባል፣
5) የህብረተሰብ ጤና ት/ቤት………... አባል፣
6) የአካዳሚክ ስታፍ ተወካይ…………አባል፣

6) Akkadaamikete maate miilla riqiwaanchi……………………………...Miil;
7) Rosaanote riqiwaanchi --------------------Miila.

34. Akkadaamikete Komishiine Biillloonyenna Loosu Qeecha

Akkadaamikete komishiine akkadaamikete hajubba lainohunni aantino biilloonyinna loosu qeechi hee'rannose:

1) Xagishshu kolleejjeha rosu yanna qixxeessite senetete shiqishshe gumulsiisanna jeefishsha harunsa;
2) Akkadaamikete progiraamenna rosu budensa seenetete shiqishe gumulsiisa, rosu golla uytanno rosonna harinsanni hee'nonni xiinxaawo silanchimmanna garimma buuxisiisa dandiitanno gede massaganna raga amadisiisa;
3) Dokitereetete digire uyinanni woy hunnanni ikkito la'e amaalete hedo seenetete shiqisha;
4) Rosu gollanni shiqqanno kaa'lancho Profeesirimmate deerrinni hanafe wo'ma pirofeeserimma geeshsha jeefantanno deerru lopho aana gumulote hedo seenetete shiqishshanno;
5) Urrinshshaho afansha uyinansara hasiisanno baxxitino owaante marekisiissino mannira ayirinyu digire woy woloota afanshuba uyinanni gede amaalete hedo seenetete shiqishshanno;
6) Xagishshu Kolleeje hunda heedhanno rosu golla fana, cufa, woy gamba assate hajubba buuxxe amaalete hedo seenetete shiqisha;
7) Rosunna qajeelshu hajubba xiinxallatenni malaho ikkitanno hedo bordete woy biirote

7) የተማሪዎች ተወካይ………………አባል፣

34. ስለአካዳሚክ ኮሚሽን ስልጣንና ተግባር

አካዳሚክ ኮሚሽኑ አካዳሚክ ጉዳዮችን በሚመለከት የሚከተለው ኃላፊነት ይኖረዋል፤

1) የህክምና ኮሌጁን የትምህርት ዘመን አዘጋጅቶ ለሴኔቱ አቅርቦ ማስወሰን እና አፈፃፀሙን መከታተል፣
2) አካዳሚክ ፕሮግራሞች እና ሥርዓተ ትምህርቶቻቸውን ለሴኔቱ አቅርቦ ማስወሰን፣ የትምህርት ክፍሎች የሚሰጡትን ትምህርት እና የሚያካሂዱትን ምርምር ጥራትና አግባብነት ለማረጋገጥ እንዲችሉ መምራትና አቅጣጫ ማስያዝ፣
3) የዶክትሬት ድግሪ የሚሰጥበትን ወይም የሚሰረዝበትን ሁኔታዎች ተመልክቶ ምክረ ሀሳብ ለሴኔቱ ማቅረብ፣
4) በትምህርት ክፍሎች በሚቀርብ በረዳት ፕሮፌሰር ደረጃ ጀምሮ እስከ ሙሉ ፕሮፌሴር የሚፈፀም የደረጃ እድገት ላይ የውሳኔ ሀሳብ ለሴኔቱ ያቀርባል፣
5) በተቋሙ እውቅና ሊሰጣቸው የሚገባ ልዩ አስተዋጽኦ ላስመዘገቡ ሰዎች የክብር ዲግሪ ወይም ሌሎች ሽልማቶችን እንዲሰጡ ምክረ ሀሳብ ለሴኔቱ ማቅረብ፣
6) በህክምና በኮሌጁ ሥር ስለሚኖሩት የትምህርት ክፍሎች መከፈት፣ መዘጋት ወይም መዋሃድ ላይ መርምሮ ምክረ ሀሳብ ለሴኔቱ ማቅረብ፣
7) የትምህርት ሥልጠና ነክ ጉዳዮችን በማጥናት የመፍትሔ ሃሣብ ለቦርዱ ወይም ለቢሮው ማቅረብ፣
8) የፈተና አሰጣጥ ዘዴና የተማሪዎችን

shiqisha;

8) Fonqolo aate hayyonna rosaanote sa”anna uwa la’anno hajubba gumultanno;
9) Xagishshu kolleejje rosaanota rosunna qajeelshu deerri gumulo gara, maasso la’anno safaraano fushshitanno, kuri hajubba aana shiqqanno huluuullo buuxe gumulo aa;
10) Gobbate gobaayidi rosu kaayyo aananna sabaatikaale foolishsho aana gumulo aa;
11) Rosaanote akatomete wodho bordete biddissi aana xintante gumulantanno;
12) Kaa’lancho leekicherere, leekicherere, maasaminohanna kaa’lancho maasamaanchonna woloota akkaadaamikete ogeeyye loosu hasatto la’e gumulote hedo seenetete shiqishshanno;
13) Woloota seerranni uyinanni yawo woy xagishshu kolleejje akkaadaamiketenna xinxallote layinkki qaru dayrekiterichininna seenetete massagantanno hajubba loosanno.

35. **<u>Akkadaamikete Komishiine Gambooshshe</u>**

1) Akkadaamikete komishiine miillate disippiliineno lendeenna umiseha xaaddotenna wiinamu gambooshshe fushshanno giddooyidi galtinote wodho giddo gumultanno.
2) Konni quwira cinaancho quwa (1) muro heedhurono xagishshu kolleejje akkadaamiketenna xiinxallote layinkii qaru dayrekterchi xa’miro komiishiine aantete gambooshshe assa dandiitanno.
3) Komiishiine xagishshu kolleejje akkadaamiketenna xiinxallote layinkii qaru dayrekterchi woy qaru dayrekterchi woy miillatenni mittu sayikkihu xa’miro wiinamu

የማለፍና ያለማለፍ ሁኔታዎችን ይወስናል፣

9) የህክምና ኮሌጁን የተማሪዎች የትምህርትና ሥልጠና ደረጃ አወሳሰን፣ ምረቃን የሚመለከቱ መመዘኛ መስፈርቶችን ያወጣል፤ በነዚህ ጉዳዮች ላይ የሚቀርቡ አቤቱታዎችና ቅሬታዎችን መርምሮ ውሣኔ ይሰጣል፣
10) የውጪ የትምህርት እድሎች ላይ እና ሳባቲካል እረፍት ላይ ውሳኔ መስጠት፣
11) የተማሪዎችን የሥነ-ምግባር ደንብ በቦርዱ መመሪያ ላይ ተመስርቶ ይወስናል፣
12) ረዳት ሌክቸር፣ ሌክቸረር፣ ምሩቅ እና ረዳት ምሩቅ እና ሌሎች አካዳሚክ ባለሙያዎችን ቁጥርን በተመለከተ የህክምና ኮሌጁን የስራ ፍላጎት እያየ ምክረ ሀሳብ ለሴኔቱ ያቀርባል፡፡
13) በሌሎች ሕጎች የሚሰጠውን ኃላፊነት ወይም በህክምና ኮሌጁ አካዳሚክ እና ምርምር ምክትል ዋና ዳይረክተር እና በሴኔቱ የሚመራለትን ጉዳይ ያከናውናል፡፡

35. **<u>ስለአካዳሚክ ኮሚሽኑ ስብሰባዎች</u>**

1) የአካዳሚክ ኮሚሽኑ የአባላቱን ዲሲፕሊን ጨምሮ የራሱን መደበኛና አስቸኳይ ስብሰባዎችን በሚወጣው የውስጥ መተዳደሪያ ደንብ ውስጥ ይወስናል፡፡
2) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ ቢኖርም የህክምና ኮሌጁ አካዳሚክ እና ምርምር ምክትል ዋና ዳይረክተር ሲጠይቅ ኮሚሽኑ ቀጣይ ስብሰባ ሊያካሂድ ይችላል፡፡
3) ኮሚሽኑ የህክምና ኮሌጁ አካዳሚክ እና ምርምር ምክትል ዋና ዳይረክተር ወይም ዋና ዳይሬክተሩ ወይም ከአባላቱ አንድ ሦስተኛው ሲጠየቅ አስቸኳይ ስብሰባ ሊያካሂድ ይችላል፡፡
4) የህክምና ኮሌጁ አካዳሚክ እና ምርምር ምክትል ዋና ዳይሬክተር ስብሰባዎች በበቂ

gambooshshe ha'risa dandiitanno.

4) Xagishshu kolleejje akkadaamiketenna xiinxawote layinkii qaru dayrekterchi gambooshshe ikkado qixxaawonni ha'rinsanni gede, garu doogonni songaaffaho borreessamanna agarama, gumulo haja la'anno bissara garunni sa'anna loosama buuxxanno.
5) Komishiinete miilla bocu aleenni gambooshshu aana afanturo rooriidi anga ikkanno. Gumulono rooriidi huuro ikkitanno, gumulote uynanni huuro taalo ikkituro gambisaaanchu huuro murtannota ikkitanno.
6) Komishiine yawote kaiminni rosu golla, komittanna mittu bisi gede umise loosu jeefishsha keentanno, keenote gumi akkadaamiketenna xiinxawote layinkii qaru dayrekterchi widoonni qaru dayirekiterichira woy seenetete shiqishshanno.
7) Komishiine loosoho hasiisannonna xawisaano ikkitino manna gambooshsheho beeqqisiisa dandiitanno.

36. Xagishshu Kolleejje Kaawunsile

1) xagishshu kolleejje kaawunsile:-

a/ qaru dayirekiterichi………gambisaancho;

b/ gashshootu kaawunsile qara miilla...miila;

c/ akkaadamikete golla sooreeyye……miila;

d/ seenetete urrinshshu komite miilla….miila;

e/ xagishshu goli miilla………………..miila;

f/ koo/teemate amurati goli sooreessi…miila;

g/ mastaafate mini qaru sooreessi……miila;

h/ riigistraarete goli sooreessi……….miila;

ዝግጅት እዲካሄዱ በተገቢው መንገድ በቃለ-ጉባኤ መመዝገባቸውንና መጠበቃቸውን፣ ውሣኔዎች ለሚመለከታቸው አካላት በትክክል መተላለፋቸውንና መተግበራቸውን ያረጋግጣል፡፡

5) ከኮሚሽኑ አባላት ከግማሽ በላይ በስብሰባው ላይ ከተገኙ መልዓተ ጉባኤ ይሆናል፣ ውሣኔዎቹም በአብላጫ ድምጽ ይሆናል፤ ለውሣኔ የሚሰጡ ድምፆች እኩል ከሆኑ የሰብሣቢው ድምጽ ወሣኝ ይሆናል፡፡
6) ከሚሽኑ በኃላፊነቱ መሠረት የትምህርት ክፍሎችን፣ የኮሚቴዎቹንና እንደ አንድ አካል የራሱን የሥራ አፈፃፀም ይገመግማል፣ የግምገማው ውጤት አካዳሚክ እና ምርምር ምክትል ዋና ዳይሬክተሩ አማካይነት ለዋና ዳይሬክተሩ ወይም ለሴኔቱ ያቀርባል፡፡
7) ኮሚሽኑ ለስራው አሰፈላጊና አስረጂ የሆኑ ሰዎችን በስብሰባው ሊያሳትፍ ይችላል፡፡

36. የህክምና ኮሌጁ ካውንስል

1) የህክምና ኮሌጁ ካውንስል፤

ሀ/ ዋና ዳይሬክተሩ………….ሰብሳቢ፣

ለ/ የአስተዳደር ካውንስሉ ዋናዎቹ አባላት…………………………..አባል፣

ሐ/ የአካዳሚክ ክፍሎች ኃላፊዎች..አባል፣

መ/ የሴኔት ቋሚ ኮሚቴ አባላት….አባል፣

ሠ/ የህክምና ክፍል አባላት……….አባል፣

ረ/ የሥርዓተ ፆታ ክፍል ኃላፊ……አባል፣

ሰ/ የቤተ መጽሐፍት ዋና ኃላፊ….አባል፣

ሸ/ ሬጂስትራር ክፍል ኃላፊ……….አባል፣

ቀ/ ሌሎች ቁልፍ የአካዳሚክ መኮንኖች…..አባል፣

በ/ የአገልግሎት ሰጪ ክፍሎች

i/ wolootu qara akkaadamikete sooreeyye…. miila;

j/ owaante uyitanno golla sooreeyye….miila;

k/ qaru dayirekiterichi shiqisheenna borde gumultannohu garinni koo/teemate beeqqo agarantinota akkaadamikete loosaasinenna rosaanote riqiwaano………………miila;

l/ Gashshootu kaawunsile borreesanchi huuro aannokkinna hasaawaho beeqannokki borreesancho ikke owatanno.

2) Xagishshu kolleejje kaawunsile urrinshaho isitratejikete mixonna ripoorte, urrinshshu soorrote loossa, baajeete, tantanonna biddisuwa, rosu progiraame ka'lamooshshunna xaadooshshu suumumme, rosu golla behachimmara, mittimaranna cufamaranna urrinshshu jeefishshu ripoorte aana hedo aatenni qaru dayirekitericha amaaltanno.

3) Xagishshu kolleejje kawunsile ha'nuura gambooshshu barranna sa'ate heedhennase ajay ajeenna sasu aganinni mitte hige gamba yitanno.

4) Qaru dayirekiterichi fajjote ikka hooguro xagishshu kolleejje kaawunsile gambooshshira leella gadachaho, qaru dayirekiterichi fajjonni ikka hooguro miilomitte riqiwotenni aa didandiinanni.

5) Qaru dayirekiterichi xagishshu kolleejje kaawunsile gambooshshi ha'rinshora hedo wolaphotenni xawisa jawaachishshanno dimokiraasete gari heerasi buuxanno, kaawunsilete gambooshshira hala'lado hedote badooshshi leelliha ikkiro a'dhamooshshu heedhasera hasiissanno hedo badate yaatenni

ኃላፊዎች……………………አባል፣

ተ/ በዋና ዳይሬክተሩ አቅራቢነት ቦርዱ በሚወስነው መሰረት የጾታ ተዋጽዖ የተጠበቀ የአካዳሚክ ሰራተኞች እና የተማሪ ተወካዮች …………….አባል፣

ቸ/ የአስተዳደር ካውንስሉ ፀሐፊ ድምጽ የማይሰጥ እና በውይይቱ ላይ የማይሳተፍ ፀሐፊ ሆኖ ያገለግላል፡፡

2) የህክምና ኮሌጁ ካውንስል በተቋሙ ስትራቴጅክ ዕቅድና ሪፖርት፣ በተቋማዊ ለውጥ ስራዎች፣ በጀት፣ አደረጃጀት እና መመሪያዎች፣ የትምህርት ፕሮግራሞች የትብብር እና የግንኙነት ስምምነቶች፣ በትምህርት ክፍሎች መከፈል ውህደትና መዘጋት እና በተቋሙ የአፈፃፀም ሪፖርቶች ላይ ሀሳብ በመስጠት ዋና ዳይሬክተሩን ያማክራል፡፡

3) የህክምና ኮሌጁ ካውንስል መደበኛ የሰብሰባ ቀንና ሰዓት ኖሮት ቢያንስ በየሦስት ወሩ አንድ ጊዜ ይሰበሰባል፡፡

4) በዋና ዳይሬክተሩ ፍቃድ ካልሆነ በስተቀር የኮሌጁ ካውንስል ስብሰባ ላይ መገኘት ግዴታ ነው፤ በዋና ዳይሬክተሩ ፍቃድ ካልሆነ በስተቀር አባልነት በውክልና ሊሰጥ አይቻልም፡፡

5) ዋና ዳይሬክተሩ በህክምና ኮሌጁ ካውንስል ስብሰባ ሂደት ሃሳብን በነፃ ለመግለጽ የሚያበረታታ ዲሞክራሲያዊ ሁኔታ መኖሩን ያረጋግጣል በካውንስሉ ውይይት ሰፊ የሃሳብ ልዩነት የተንፀባረቀ ከሆነ ተቀባይነት ሊኖረዉ የሚገባ ሃሳብን ለመለየት ሲባል ዋና ዳይሬክተሩ በጉዳዩ ላይ ድምጽ እንዲሰጥ ሊያደረግ ይችላል፡፡

qaru dayirekiterichi hajote aana huuro aanno gede assinara dandiinanni.

37. **<u>Xagishshu Kolleejje Registeraarenna Aluminay Dayrektoreete Yawo</u>**

Registeraaretenna aluminay gaamo hundaanchimmansa xagishshu kolleejje xiinxaawote, rosunna qajeelshu layinki qara dayrektere ikke konni woroonni noo loossanna yawo heedhannose:

1) Yannillaancho tekinoloojenni irkisamino dhagge heedhanno gede assitanno, borreessammannita woleno hasiissanno buuxi-dirto qixxeessitanno;
2) Korsete katalooge qixxeessitanno, akkadaamikete komishiine fajjituro loosu aana hosiissanno;
3) Dirunnita akkadaamikete kalaandere qixxeessite seenetetenni kajjishiishshanno;
4) Rosaanote guma akkadaamikete kalaandere kaiminni kaajjishe komishiinete gumulo shiqishshanno, qajeelaanote gumansa uuyitanno, ubbinonna maassantanno qajeelaano badatenni hajo la'annonsa bissara yannatenni sayissanno;
5) Rosaanote taje xagishshu kolleejete loosu gollaranna aliidi sooreeyera yannatenni tuqissanno;
6) Maassantinonna baraarsha adhitino rosaano su'mu tittirsha akkaadamikete komishiinera shiqishe gumulsiissanno;
7) Maassamaanote digire, dippoloomanna seertifikeete attansiissanno, safaraasine wonshitinorira uuyitanno;
8) Addi addi rosi qajeelshi meriha giwire,

37. <u>ስለ ህክምና ኮሌጁ ሬጅስትራርና አልሙናይ ዳይሬክቶሬት ኃላፊነት</u>

ሬጅስትራርና አልሙናይ ቡድን ተጠሪነቱ ለህክምና ኮሌጁ ምርምር፣ ትምህርትና ስልጠና ምክትል ዋና ዳይሬክተር ሆኖ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፤

1) ዘመናዊ በቴክኖሎጂ የተደገፈ መዘክር /ሪከርድ/ እንዲኖር ያደርጋል፣ የመመዝገቢያ ሌሎች አስፈላጊ ቅፃቅፆችን ያዘጋጃል፣
2) የኮርስ ካታሎጐችን ያዘጋጃል፤ በአካዳሚክ ኮሚሽኑ ሲፈቀድ ሥራ ላይ የውላል፤
3) የዓመቱን የአካዳሚክ ከካሌንደር አዘጋጅቶ በሴኔቱ ያፀድቃል፣
4) የተማሪዎች ውጤት በአካዳሚክ ካሌንደሩ መሠረት አጠናቅሮ ለኮሚሽኑ ውሣኔ ያቀረባል፣ ለሰልጣኞች ውጤታቸውን ይሰጣል፣ የወደቁና የሚመረቁ ሰልጣኞችን በመለየት ለሚመለከታቸው አካላት በወቅቱ ያስተላልፋል፣
5) የተማሪዎችን ስታስቲካዊ መረጃ ለህክምና ኮሌጅ የሥራ ክፍሎችና ለበላይ አካላት በወቅቱ ያሰራጫል፣
6) የተመረቁና ተሸላሚ ተማሪዎችን ስም ዝርዝር ለአካዳሚክ ኮሚሽኑ አቅርቦ ያስወስናል፣
7) የተመራቂዎችን ዲግሪ፣ ዲፕሎማ እና ሰርቴፍኬት ያሳትማል መስፈርቱን ለሚያሟሉት ይሰጣል፣
8) በተለያዩ ትምህርት ስልጠና መርሃ ግብሮች፣ የስልጣኞች አመዘጋገብ፣ ሪከርድ አያያዝና ግንኙነት አመቺ ሁኔታ ይቀይሳል፣

qajeelaanote borreessama gara, mareekkote amadonna xaadooshshe injaanno garinni xintitanno;

9) Pirogiraamete qajeelaano borreessitanno, maassiissanno, xagishshu kolleejje agurtanno woyte aye dani jajja qolansa buuxxe geegote borro uuyitanno;

10) Xagishshu kolleejje rejisteraarenna aluminay loosu goli maattama qorophotenni agarte amaddanno;

11) Akkaadaamikete komishiine gumulonna seejjote hedo poolisetenna seenetete komite sumuu yitinota buuxxanno;

12) Woloota fiixoontanno loossanna xiinxallote, rosunna qajeelshu layinkki qaru dayirektere massagganno loossa loossanno.

Gafa Onte

Wolootu Kolleejjete Bissa

Cinaancho Gafa Mite

Xagishshu Kolleejje Rosaano

38. Xagishshu Kolleejje Rosaano Qoossonna Gadacho

1) Xagishshu kolleejje rosaano qoossonna gadacho lallawaho quwa 38 nna 39 hunda worroonnihu garinni ikkanno.

2) Xagishshu kolleejje lallawaho quwa 38 la'noonni rosaanote qoosso ayirisiisate ikkanno biddisa akkaadaamikete dagooma beeqisiisino garinni fushshate gadacho noose.

3) Xagishshu kolleejje rosaanote akatomete wodhonna disippiliinete qaafo a'dhate dandiisisanno garimma noosi amuraate fushshate gadacho noose.

9) የየፕሮግራሙን ስልጣኖች ይመዘግባል፣ ያስመርቃል፣ የህክምና ኮሌጁን ሲለቁ ማንኛውንም ዓይነት ንብረት ማስረከባቸውን አረጋግጦ ክሊራንስ ይሰጣል፣

10) የህክምና ኮሌጁ የሬጅስተራር እና አልሙናይ የስራ ክፍሉን ማህተሞች በጥንቃቄ ጠብቆ ይይዛል፣

11) የአካዳሚክ ኮሚሽን ውሳኔ እና ምክረ ሀሳብ ከፖሊሲውና ከሴኔት ኮሚቴው የሚስማማ መሆኑንን ያረጋግጣል፣

12) ሌሎች ተዛማጅ ተግባራት በምርምር፣ ትምህርትና ስልጠና ምክትል ዋና ዳይሬክተሩ ሲመሩለት ያከናውናል፡፡

ክፍል ሰባት

ስለሌሎች የህክምና ኮሌጅ አካላት

ንዑስ ክፍል አንድ

ስለ ህክምና ኮሌጁ ተማሪዎች

38. የህክምና ኮሌጁ ተማሪዎች መብት እና ግዴታ

1) የህክምና ኮሌጁ ተማሪዎች መብት እና ግዴታ በአዋጁ አንቀጽ 38 እና 39 ስር በተደነገገው መሰረት ይሆናል፡፡

2) የህክምና ኮሌጁ በአዋጁ አንቀጽ 38 የተመለከተውን የተማሪዎች መብት ማስከበሪያ የሚሆን መመሪያን የአካዳሚክ ማህበረሰቡን ባሳተፈ ሂደት ያወጣል፡፡

3) የህክምና ኮሌጁ የተማሪዎችን የሥነ-ምግባር ደንብና የዲሲፕሊን እርምጃ ለመውሰድ የሚያስችል ተገቢ ሥርዓት የማውጣት ግዴታ አለበት፡፡

39. Rosaano Adha

Xaggishshu kolleejje aante noo rosaano adhe rosiisanno.

1) Xaggishshu kolleejje Fayymate rosinni umi digirenna hakuy aleenni rosu qixxaawo noonsarenna garimma noonsa kalaqamu saynse handaarrara rosse owaante aate aana noo rosu ministerenninna Fayymate ministerenni fultanno safaraano wonshshitannore balaxote maasso rosira adhitanno.
2) Konni quwi cinaancho quwa (1) aana seerroonnihu heerirono umi digire qajeelaano lainnohunni konni kaira qoqqowu giddo woy gobbate deerrinni heedhanno xagisaanote anje hedote giddo worrinnonna fayymmate ministere ledo assinanni sumuummenni adhite qajeelshshitara dandiitanno.
3) Konni quwi cinaanco quwa (1) nna (2) aana seerroonnihu agarame heerenna xaggishshu kolleejje giddo konni albaanni ee umi digire xaggishshsu rosonsa haruunsitanni noo rosaano dila’anno
4) Labbannotenni umi digire xagishshu rosonsa guddinnonna maassote gedeni rosira Rosu Ministeerenni qixxaawinno fonqqolo sae eote gumi noonsa rosaano fayymmate ministeere gaantanno woyte adhite rosiissanno.
5) Baxxitinno adhote jawaachishshu safaraano hasiissannonsa rosaano lainnohunni Biiro fushshitanno biddissinni gumulamanno.
6) Xaggishshu kolleejje woloota qoqqowubbannino ikko kaa’laano uurrinshshubba ledo assinanni sumuumme

39. የተማሪዎች ቅበላ

የህክምና ኮሌጁ የሚከተሉትን ተማሪዎችን ተቀብሎ ያሠለጥናል፡፡

1) የህክምና ኮሌጁ በጤና ትምህርት መጀመሪያ ዲግሪ እና ከዚያ በላይ የትምህርት ዝግጅት ያላቸውንና አግባብነት ባላቸው የተፈጥሮ ሳይንስ መስኮች ተመርቀው አገልግሎት በመስጠት ላይ ያሉ በትምህርት ሚኒስቴር እና ጤና ሚኒስቴር የሚያወጡት መስፈርቶች የሚያሟሉትን ለቅድመ ምረቃ ትምህርት ይቀበላል፡፡
2) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ላይ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የመጀመሪያ ዲግሪ ሠልጣኞችን በተመለከተ ለወደፊት በክልሉ ውስጥ ወይም በመላ ሀገሪቱ የሚኖርን የሀኪሞች እጥረት ከግምት ውስጥ ባስገባ እና ከጤና ሚኒስቴር ጋር እንደአግባብበቱ በሚደረግ ስምነነት ተቀብሎ ሊያሰለጥን ይችላል፡፡
3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) ላይ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በህክምና ኮሌጁ ወስጥ ከዚህ በፊት ገብተው የመጀመሪያ ድግሪ የህክምና ትምህርታቸውን እየተከታተሉ ያሉ ተማሪዎችን አይመለከትም፡፡
4) በተመሳሳይ የመጀመሪያ ድግሪ የህክምና ትምህርታቸውን ያጠናቀቁና ለድህረ ምረቃ ትምህርት በትምህርት ሚኒሰቴር የተዘጋጀውን ፈተና አልፈው የመግቢያ ነጥብ ያላቸው ተማሪዎችን ጤና ሚኒሰቴር ሲመድብ ተቀብሎ ያስተምራል፡፡
5) ልዩ የቅበላ ማበረታቻ መስፈርት የሚያስፈልጋቸዉ ተማሪዎችን በተመለከተ ቢሮዉ በሚያወጣዉ መመሪያ ይወሰናል፡፡

garinni lallawu quwa (40) garinni aliidi rosu uurrinshshubba eote safaraano wonshshitanno rosaano filte baatooshshunni woy ispoonsershipetenni rossanno gede sokkuro balaxi maassote rosira adhitara dandiittanno.Tittirshshu biddissunni gumulamanno.

7) Xaggishshu kolleejje adhitanno rosaano garimma noosi seerri garinni rosu fulo beeqqate gadacho fulttannore ikka noonsa.

Cinaancho Gafa Lame

Xagishshu Kolleejje Loosaasine

40. Xagishshu Kolleejje

1) Akkadaamikete loosaasine;
2) Xagishshu owaante ogeeyye;
3) Gashshootunna tekinikete irko uytanno loosaasine heedhannose.

41. Akkadaamikete Loosasine Qoossonna Gadacho

Ayetino xagishshu kolleejje akkadaamikete loosaasine lallawaho quwa (31) nna (32) hunda worroonni qoossonna gadacho heedhanonsa.

42. Fayyimate Owaante Ogeeyye Qoossonna Gadacho

Ayetino xagishshu kolleejje fayyimate ogeeyye Qoqqowu Dagitte Owaante Lallawi Kiiro 21/2013, Fayyimmate Owaante Uynanni Garanna Gashshootu Lallawi Kiiro 15/2013nna wolootu garimma noonsa seeruba aana worroonni qoossonna gadacho hee’dhanonsa.

6) የህክምና ኮሌጁ ከሌሎች ክልሎችም ሆነ አጋር ድርጅቶች ጋር በሚድረግ ስምምነት መሰረት በአዋጁ አንቀጽ 40 መሰረት የከፍተኛ ትምህርት ተቋማትን መግቢያ መስፈርት የሚያሟሉ ተማሪዎችን መልምለው በክፍያ ወይም በስፖንሰርሽፕ እንዲማሩ ከላኩ ለቅድመ ምረቃ ትምህረት ሊቀበል ይችላል፡፡ ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል

7) የህክምና ኮሌጁ የሚቀበላቸው ተማሪዎች አግባብ ባለው ህግ የትምህርት ወጪ መጋራት ግዴታ የሚወጡ መሆን አለባቸው፡፡

ንዑስ ክፍል ሁለት

ስለ ህክምና ኮሌጁ ሠራተኞች

40. የህክምና ኮሌጁ

1) የአካዳሚክ ሠራተኛ፣
2) የህክምና አገልግሎት ባለሙያዎች
3) የአስተዳደር እና የቴክኒክ ድጋፍ ሰጪ ሠራተኞች ይኖሩታል፡፡

41. የአካዳሚክ ሠራተኛ መብት እና ግዴታ

ማንኛውም የህክምና ኮሌጁ አካዳሚክ ሠራተኛ በአዋጁ አንቀጽ (31) እና (32) ስር የተደነገጉ መብቶች እና ግዴታዎች ይኖሩታል፡፡

42. የጤና አገልግሎት ባለሙያዎች መብት እና ግዴታ

ማንኛውም የህክምና ኮሌጁ የጤና አገልግሎት ባለሙያዎች በክልሉ ሲቪል ሰርቫንት አዋጅ ቁጥር 21/2013፣ የጤና አገልግሎት አሰጣጥና አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 15/2013 እና በሌሎች አግባብነት ባላቸው ሕጎች ላይ የተደነገጉ መብቶችና እና ግዴታዎች አሏቸው፡፡

43. Akkadaamikete Loosaansiine Mitteeni Gaama

1) Akkadaamikete loosaasine mitteenni gaamate jeefantannohu rosu garimmanna silanchimma buuxisiisate hattonno aliidiha ikkino akkadaamikete loosaasine xe’ne xaadduro dancha mala ikke leellirooti.
2) Mittimmate gaama loosu aana hosiinsiro wolootu uurrinshubba woy xiinxaawote mereershubbanna uurrinshubba mittimmate horo iillishannoha oggimmate dhuki noosi oggeessa la”annoha ikkanno.
3) Mittu akkadaamikete loosaanchi woy mootimmatee loosaanchi wolqa heedhusiro umisi fajjonni woy loosu mini fajjonni mittimmate gaamamara bobbaha dandaanno. Konni widoonni fayyimmate ogeeyye ikkitinori akkadaamikete loosaasine mittimmate gaamama la”anori garimma noonsari wolootu seerra noo gedeenni mootimmate loosu minna kaa’lamate gadacho noonsa.
4) Gaamate gara, gaamooshshu keeshshanno yanna, damoozanna wole horo ikkitanno gede hasi’nanni loossanna yanna bebbeehanna kuri labbannore gaamaminohuranna loosiisaanote umo ikkitino hajubba hajo la’annosihu akkadaamikete komishiine fushitanno giddooyidi wodhonninna amanyooti kaiminni gumulamanno.
5) Konni quwi gumulshi hallanya uurrinsha dila’’anno.

43.አካዳሚ ሠራተኛን በጋራ ስለ መቅጠር

1) አካዳሚ ሠራተኛን በጋራ ስለ መቅጠር ተፈፃሚ የሚሆነው የትምህርት አግባብነትንና ጥራትን ለማረጋገጥ እንዲሁም ከፍተኛ የሆነ የአካዳሚክ ሠራተኛ እጥረት ሲገለጥ እንደመልካም መፍትሔ ሆኖ ሲገኝ ነው፡፡
2) የጋራ ቅጥር ተግባራዊ ሲደረግ ከሌሎች ተቋማት ወይም የምርምር ማዕከሎችና ድርጅቶች ለጋራ ጥቅም የሚያበቃ ሙያዊ አቅም ያለውን ባለሙያ የሚመለከት ይሆናል፡
3) አንድ አካዳሚክ ሠራተኛ ወይም መንግስት ሠራተኛ አቅሙ ካለው በራሱ ፈቃድ ወይም በመ/ቤቱ ፈቃድ በጋራ ቅጥር ሊሰማራ ይችላል፡፡ በዚህ ረገድ የጤና ባለሙያ የሆኑ አካዳሚክ ሠራተኞችን የጋራ ቅጥር የሚመለከቱ አግባብነት ያላቸው ሌሎች ሕጐች እንደተጠበቁ ሆነው የመንግሥት መስሪያ ቤቶች የመተባበር ግዴታ ይኖርባቸዋል፡፡
4) የቅጥሩ ሁኔታ፣ ቅጥሩ የሚቆይበት ጊዜ፣ ደመወዝና ሌላ ጥቅማ-ጥቅሞችን እንዲከውኑ የሚፈለጉ ተግባራትና ጊዜን ማደላደል የመሳሰሉት ለተቀጣሪውና ለአሰሪዎቹ ወሳኝ የሆኑ ጉዳዮች የሚመለከተው የአካዳሚክ ኮሚሽን በሚያወጣው የውስጥ ደንብና ሥርዓት መሠረት ይወሰናሉ፡፡
5) የዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች የግል ተቋማትን አይመለከትም፡፡

44. Gashshootunna Tekinikete Kaa'lo Uytanno Loosaasine Qoossonna Gadacho

Lallawaho quwa 36 worroonnihu no gedeenni heerenna:-

1) Xagishshu kolleejje gashshootunna tekinikete kaa'lo uytanno loosaasine qoqqowu dagitte owaante seeri garinni galtanno.
2) Xagishshu kolleejje borde garimma noo qoqqowu dagitte owaante seeri amanyooti aana kaima asidhenna uurinshanniha dhuka hedote giddo worte kaa'lo uytanno loosaasine gashshate tittirshu biddissa fushshate dandiitanno.
3) Ayetino xagishshu kolleejje gashshotunna tekinikete kaa'lo uytanno loosaasine garimma noonsa seerranna uurrinshate biddisira galatena loosu aana jawiidi rosi hexxonna uurrinshate massagote hornyo ayirrrisate gadacho noonsa.

45. Owaante Wolootu Bissanni Uyinanni Gede Assa

1) Xagishshu kolleejje garimma noosihannna loosu aana hosara dandaannoha ikke leelliro irko uyitanno owaante wolootu owaante shiqishaanonni uyinanni gede assitara dandiitanno.
2) Xagishshu kolleejje owaante wolootu shiqishaanowiinni uyinanni gede assituro owaantete horaameeyye waagaho bikkantino owaante afi'rate dandaansa buuxa noose.

44. የአስተዳደርና የቴክኒክ ድጋፍ ሰጪ ሠራተኞች መብትና ግዴታ

በአዋጁ አንቀጽ 36 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፤

1) የህክምና ኮሌጁ የአስተዳደርና የቴክኒክ ድጋፍ ሰጪ ሠራተኞች በክልሉ ሲቪል ሰርቪስ ሕግ መሠረት ይተዳደራሉ፡፡
2) የህክማና ኮሌጁ ቦርድ አግባብ ባለው የክልሉ ሲቪል ሰርቪስ ሕግ መርሆዎች ላይ በመመስረትና የተቋሙን አቅም በማገናዘብ የድጋፍ ሰጪ ሠራተኞች አስተዳደር ዝርዝር መመሪያን ማውጣት ይችላል፡፡
3) ማንኛውም የህክማ ኮሌጁ የአስተዳደርና የቴክኒክ ድጋፍ ሰጪ ሠራተኛ አግባብነት ላላቸው ሕጎችና የተቋሙ መመሪያዎች የመገዛትና በተግባርም የከፍተኛ ትምህርት ዓላማዎችንና የተቋሙን መሪ እሴቶች የማክበር ግዴታ አለበት፡፡

45. አገልግሎት በሌሎች ወገኖች እንዲሰጥ ስለማድረግ

1) የህክምና ኮሌጁ ተገቢና ተግባራዊ ሊደረግ የሚችል ሆኖ ሲያገኘው የድጋፍ ሰጪ አገልግሎቶችን በሌሎች አገልግሎት አቅራቢዎች እንዲሰጥ ሊያደርግ ይችላል፤
2) የህክምና ኮሌጁ አገልግሎት በሌሎች አቅራቢዎች እንዲሰጥ ሲያደርግ የአገልግሎቱ ተጠቃሚዎች ለዋጋው ተመጣጣኝ የሆነ አገልግሎት ለማግኘት መቻላቸውን ማረጋገጥ ይኖርበታል፡፡

Cinaancho Gafa Sase

Xagisiraanote Qoosso

46. Xagisiraanote Qoosso

Fayyimmate owaantenna gashshooti lallawi kiiro 15/2013 nna iso harunsite fultanno wodho aana xawinsoonniihu no gedeenni heerenna xagishshu kolleejje xagisiraano konni woroonni no qoosso noonsa:-

1) Xissote ayimma, abbitara dandiitanno gawajjonna henddara dandiinanikki gawajjo huwattanno afiinni afatenna tenne mashalaqqe xagisaanonsa ledo amaalamate woy hasaawate;
2) Xagishshu kolleejjera keeshshitanno yannara seerunni fajjinoonni garinni uyinanninsa xagishsha a'dhate woy giwate;
3) Konni quwira cinaancho quwa (2) garinni xagisiraanchu hajanjjoonnisi xagishsha giwiro woloota hasiissannonna xagishshu kolleejjera afantanno owaante afi'rate;
4) Xagisiraanchu fajjonni woy seerunni fajjinoonnihu gobaanni xagishshu mashalaqqe fojo agarante keeshshate;
5) Wolu seerinni wolu garinni wora hoongiro xagishshu mashalaqqe la'atenna xawinsanninsa gede xa'mate;
6) Fayyimate owaantensa woy garansa gawajjitanno xiinxallora sumuumesi aate woy giwate;
7) Xagishshu harunsonsa gawajjitara dandiitanno xagishshu kolleejje seeruba, owaantete baatooshshenna baantanni gara afate;
8) Xagishshu kolleejjera keeshshitanno yannara owataantara dandiitanno xagishshu kolleejje

ንዑስ ክፍል ሶስት

ስለ ታካሚዎች

46. ስለታካሚዎች መብቶች

የጤና አገልግሎት አሰጣጥና አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 15/2013 እና እሱን ተከትሎ በሚወጣው ደንብ ላይ የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ የህክምና ኮሌጁ ታካዎች የሚከተሉት መብቶች አሏቸው፤

1) ስለ ህመሙ ምንነት፣ ሊያስከትል የሚችለውን ውጤት እና ተገማች ያልሆነ ውጤት በሚገባቸው ቋንቋ የማወቅ እና ይህንን መረጃ ከሀኪሞቻቸው ጋር የመመካከር ወይም የማውራት፣
2) በህክምና ኮሌጁ የቆይታ ጊዜያቸው በህግ በተፈቀደው አግባብ የሚሰጣቸውን ህክምና የመቀበል ወይም እምቢ የማለት፣
3) በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ (2) መሰረት ታካሚው የታዘዘለትን ህክምና ከተቃወመ ሌሎች አስፈላጊ እና በህክምና ኮሌጁ የሚገኘውን መስተንግዶ የማግኘት፣
4) በታካሚው ፍቃድ ወይም በህግ ከተፈቀደው ውጪ የህክምና መረጃዎቹ ሚስጥራዊ ሆነው የመቆየት፣
5) በሌላ ህግ በሌላ ሁኔታ ካልተገለጸ በቀር የህክምና መረጃዎቹን የማየት እና እንዲገለፅለት የመጠየቅ፣
6) የጤና አገልግሎቱን /ሁኔታውን በሚጎዳ ጥናት ላይ ፍቃደኝነቱን የመስጠት ወይም የመከልከል፣
7) የህክምና ክትትሉን ሊጎዱ የሚችሉ የህክምና ኮሌጁን ህጎች፣ የአገልግሎት ክፍያዎችንና የአከፋፈል ሁኔታዎችን የማወቅ፣
8) በህክምና ኮሌጁ ቆይታው ወቅት ሊገለገል የሚችላቸውን የህክምና ኮሌጁን ሀብቶች እንደማህበራዊ እና ሀይማኖታው

jiro, dagomitetenna ammanote owaante afatenna horonsirate;

9) Aye dani wajishiishaninna woxu goonfenni keerancho ikkate;

10) Xagishshu owaantenna harunso sirchunni, dirunni, bisu daninni, ammanote, dagate woy dagomitete daanni, koo/teemate, bisu xe'nenni, buuxotenni, baatoshshu buichonni woy wolu badooshinni keerancho ikke owaante afi'rate;

11) Xagisiraanchoho dhadote xagishshu owaante aannosi ogeessa woloota xagishshu ogeeyye su'manna loosu qeecha afate. Tittirshu jeefishshi biddisunni gumulanni;

12) Xagishshu kolleejjenni fulansara albaanni aantete xagishshu hasatonsa gara injjeessate ikkado yanna afi'rate;

13) Tenne wodho harunse fulanno biddisinni worranni woloota qoosso ledanno.

47. Xagisiraanote Gadacho

1) Qaaggara dandiitanno halaalanyanna wo'ma albi xagishshu xagge, fayyimate garinsa ledo xaaddanno woloota garuba xawisate;
2) Fayyimate gari aana xaaddara dandiitanno soorro woy aye injiinokki gara harunsanno fayyimate ogeessira ripoorte assate;
3) Woloota xagisiraano qoossonna fojo agarate;
4) Xagishshu owaante aanonsa ogeessa ayirisate;
5) Xagishshu fulonsa dandiini bikkini rahotenni baatate;
6) Tenne wodho harunse fulanno biddisi aananna wolootu garimma noonsa seeru hanqafubara worranni gadacho kamaalanno.

አገልገሎቶችን የማወቅ እና የመጠቀም፣

9) ከየትኛውም አይነት ማስፈራሪያና ብዝበዛ ነፃ የመሆን፣

10) የህክምና አገልገሎቱንና ክትትሉን ከዘር፣ ከዕድሜ፣ የቆዳ ቀለም፤ ሀይማኖት፣ ከብሔር ወይም የማህበራዊ አመጣጥ፣ ፆታ፣ የአካል ጉዳት፣ ምርመራ፣ የክፍያ ምንጭ ወይም ሌሎች መድሎዎች ነፃ ሆኖ የማግኘት፣

11) ለታካሚው በቀጥታ የህክምና አገልግሎት የሚሰጠውን ሀኪምና ሌሎች የህክምና ባለሙያዎችን ስምና የስራ ድርሻ የማወቅ። ዝርዝር አፈፃፀሙ በመመሪያ ይወሰናል፣

12) የህክምና ኮሌጁን ከመልቀቁ በፊት ቀጣይ የህክምና ፍላጎቱ ሁኔታዎችን ለማመቻቸት በቂ ጊዜ የማግኘት፣

13) የህንን ደንብ ተከትሎ በሚወጣው መመሪያ የሚገለፁ ሌሎች መብቶችን ይጨምራል።

47. የታካሚዎች ግዴታ

1) ማስታዎስ የሚችለውን ያህል ትክክለኛና ሙሉ የቀድሞ የህክምና ታሪክ፣ ከጤና ሁኔታው ጋር የተገናኙ ሌሎች ሁኔታዎችን የመግለፅ፣
2) በጤና ሁኔታው ላይ የሚከሰት ለውጥን ወይም ማንኛውም ምቹ ያልሆነ ሁኔታን ለሚከታተለው የጤና ባለሙያ ሪፖርት የማድረግ፣
3) የሌሎች ታካሚዎቸን መብትና ሚሥጥር የመጠበቅ፣
4) የህክምና አገልግሎት የሚሰጧቸውን ባለሙያዎች የማክበር፣
5) የህክምና ወጪያቸውን በተቻለ መጠን ወዲያውኑ የመክፈል፣
6) ይህን ደንብ ተከትሎ በሚወጣው መመሪያ ላይ እና ሌሎች አግባብነት ባላቸው የህግ መዕቀፎች የሚገለፁ ግዴታዎችን ይጨምራል።

GAFA SETTE

Xagishshu Kolleeje Baajeete, Baajeetete Yanna, Womaashshu Gashshootenna Odiite

48. Xagishshu Kolleejje Baajeette

1) Xagishshu kolleejjje baajeette qoqqowu mootimma gaantannoha ikkanna gaamateno istiraatejikete mixo sumuumme aana sufantino xaphite baajeette amanyooti kaiminni ikkanno.
2) Baajeette ontu diri massagaancho xaphite baajeette ikkitanna diru dirunni keennanni taashshinannita ikkitanno.
3) Xagishshu kolleejje woxu hasattose wonshate tenne wodho kaiminninna wolu seerira fajjinoonni wole bu’anni eo gamba assatenni ikkanno.
4) Xagishshu kolleejje xaphitte baajeette loosu harinsho horaameette ikkatenna gashshooteno dhuka dhabbachisha hasiisannose.
5) Qoqqowu fayinaansete biiro xagishshu kolleejjera konni quwi woro loosu aana hosiisa dandiitanno gede hasiissanno kaa’lo assitanno.

49. Doggomu Baajeette

1) Xagishshu kolleejje horote aana hossinokkita saino diri baajeete sayinsanni gedenna uurrinshate doggomu baajeette ikkite aantete dirira sa’anno gedenna uurrinshate owaantera hosanno gede assa dandiitanno.
2) Xagishshu kolleejje doggomu baajeette kapitaalete baajeette daninni calla horoonsidhanno.
3) Doggomu baajeette diru xaphite baajeettewiinninna uurrinshate eowiinni afi’nanni woxi ledo uurrinshate gede xaphooma diru baajeette bordetenni kaajjitannota

ክፍል ስምንት

የህክምና ኮሌጁ በጀት፣ የበጀት ዘመን፣ የገንዘብ አስተዳደርና ኦዲት

48. የህክምና ኮሌጁ በጀት

1) የህክምና ኮሌጁ በጀት በክልሉ መንግሥት የሚመደብለት ሲሆን በአበጃጁትም በስትራቴጂክ ዕቅድ ስምምነት ላይ በተመሠረተ የጥቅል በጀት ሥርዓት መሠረት ይሆናል፡፡
2) በጀቱ የአምስት ዓመት ጠቋሚ ጥቅል በጀት ሲሆን በየዓመቱ እየተገመገመ የሚስተካከል ይሆናል፡፡
3) የህክምና ኮሌጁ የገንዘብ ፍላጐቱን ለማሟላት በዚህ ደንብ መሠረትና በሌሎች ሕጐች ከተፈቀዱ ሌሎች ምንጮች ገቢዎችን ማሰባሰብ ይችላል፡፡
4) የህክምና ኮሌጁ የጥቅል በጀት አሠራር ተጠቃሚ ለመሆን የአስተዳደሩን አቅም መገንባት ይኖርበታል፡፡
5) የክልሉ ፋይናንስ ቢሮ የህክምና ኮሌጁ የዚህን አንቀጽ ድንጋጌዎች ተግባራዊ ለማድረግ እንዲችል ተገቢውን እገዛ ያደርጋል፡፡

49. የድጐማ በጀት

1) የህክምና ኮሌጁ በአገልግሎት ላይ ያልዋለ የቀዳሚው ዓመት በጀት እንዲተላለፍና ለተቋሙ ድጐማ በጀት ሆኖ ወደሚቀጥለው የበጀት ዓመት እንዲተላለፍና ለተቋሙ አገልግሎት እንዲውል ሊደረግ ይችላል፡፡
2) የህክምና ኮሌጁ የድጐማ በጀትን በካፒታል በጀት መልክ ብቻ ይጠቀምበታል፡፡
3) የድጐማ በጀት ከዓመቱ ጥቅል በጀትና ከተቋሙ ገቢ ከሚገኘው ገንዘብ ጋር እንደተቋሙ አጠቃላይ ዓመታዊ በጀት በቦርዱ የሚፀድቅ ይሆናል፡፡

ikkitanno.

50. Womaashshu Gashshoote

1) Qaru dayirekterchi uurrinshanniha woxu hajo seerunni, busulletenninna danchu guminni, suuqotenninna xawo ikkino wodhi-woro aana safame massagatenna gashshate yawonna xa'mamooshshi heedhannosi.
2) Seeru wole ikkitonni worinoha baajeette balaxe bordete kaajjishate ha'rinsho noo gedeenni heedheennanni kaajjinshoonni loosu kaayyo kaiminni eo faajjete horonsi'rate qoosso noosi.
3) Baajeette kaajjinshoonnikki yannara borde baajeette kaajjishsha geeshsha xagishshu kolleejje qaru dayrekterchi uurrinshannihu xaaddote loosi mommoddannokki gede sai diri baajeettete yanna loosu harinshonna bikki garinni fulo assanno gede borde biilloonye uuyitara dandiitanno.

51. Istiraatejikete Mixo Sumuumme

1) Xagishshu kolleejje ontu dirira keeshshanno istiratejikete mixo sumuumme biirote ledo assitanno.
2) isitraatejikete mixo sumuumme baxxino garinni konni woroonni noore kamala noose:-
   a/ istraatekijete hexxo, illachu raga, rosatenna rosiisate gumaamimmanna urrinshate mannu wolqa latishsha;
   b/ mixi'noonni xiinxallote pirojekitenna pirogiraamenna dagoomu owaante;
   c/ rosu pirogiraame xaaddote, harunsotenna fafote uyinanni pirograame;
   d/ rosaanote batinye, akkaadaamikete loosasine batinyenna ogimmate ikkadimma

50. የገንዘብ አስተዳደር

1) ዋና ዳይሬክተር የተቋሙን የገንዘብ ጉዳይ በሕግ፣ በቅልጥፍና፣ በውጤታማነት፣ በቁጠባና በግልጽነት መርሆዎች ላይ ተመስርቶ የመምራትና የማስተዳደር ኃላፊነትና ተጠያቂነት ይኖርበታል፡፡
2) ሕግ በሌላ ሁኔታ ያስቀመጣቸውን በጀትን አስቀድሞ በቦርድ የማጽደቅ አሠራር እደተጠበቀ ሆኖ በፀደቀለት የሥራ ዕድል መሠረት ገቢውን በነፃነት የመጠቀም መብት ይኖረዋል፡፡
3) በጀት ባልፀደቀበት ወቅት ቦርዱ በጀቱን እስኪያፀድቀው ድረስ የህክምና ኮሌጁ ዋና ዳይሬክተር የተቋሙ መደበኛ ሥራ እንዳይስተጓጎል በቀዳሚው የበጀት ዘመን አሠራርና መጠን መሠረት ወጪ እንዲያደርግ ቦርዱ ስልጣን ሊሰጠው ይችላል፡፡

51. ስትራቴጂክ ዕቅድ ስምምነት

1) የህክምና ኮሌጁ ለአምስት ዓመት የሚቆይ የስትራቴጂክ ዕቅድ ስምምነት ከቢሮው ጋር ያሰደርጋል፡፡
2) የስትራቴጂክ ዕቅድ ስምምነት በተለይ የሚከተሉትን ማካተት አለበት፡-
   ሀ/ ስትራቴጂክ ዓላማውን፤ የትኩረት አቅጣጫዎችን፤ የመማር ማስተማር ውጤቶችንና ተቋማዊና የሰው ሃይል ልማትን፣
   ለ/ የታቀዱ የምርምር ፕሮጀክቶችንና ፕሮግራሞችን እና የማህበረሰብ አገልግሎቶችን፣
   ሐ/ የትምህርት ፕሮግራሞችን በመደበኛ፣ በተከታታይ እና እና በርቀት የሚሰጡ

deerra;

e/ akkaadaamikete loosasine tii-farco mereerisino akatomete ikkadimma noonsarenna aliidi yawote base meentu beeqanchimma lossa, irko hasidhanno rosaanora assinanni ka'looshshe dhabachisha la'anno qaafo;

f/ mootimmate agaramanno leellishancho xaphite baajeetenna xaadara dandaanno woxu xeine woloootu buanni wonshate xagishshu kolleejje eino gadacho,

g/ leelishancho xaphite baajeetenna xagishshu kolleejje umise wonshate yitino woxe mitttu mittunku istiraatejikete mixo yannara gaamonnita leelishanno bebbeha,

h/ itstiraatejikete mixo baajeete ikkado ikkitukki gatturo worroonni hayyo,

i/ Garimma noose shallago, harunso, keenonna ripoorte shiqishate amurate diriirsinoonnita.

3) Xagishshu kolleejje antenniha safote istiraatejike mixo sumuumme yannatenni istiraatejikete mixo yanna giddo biirotenni kajishiishanno.

52. Eo Afi'ra Lainohunni

1) Tenne wodho woro, lallawahonna garimma noonsa woloootu seeruba no gedeenni xagishshu kolleejje qaru dayirekiterichi xa'moninna boredete gumulonni eo afisiisanno urrinsha urrissara dandiitanno,

2) Konni quwi cinaanchu quwi (1) garinni urranno urrinshi umisi seeru mannima noosiha ikke aye gede daddalu urrinshi seeri xa'mannoha baala wonshatenni loosannoha ikkanno.

ፕሮግራሞችን፣

መ/ የተማሪዎችን ብዛት የአካዳሚክ ሠራተኞችን ብዛትና የሙያ ብቃት ደረጃን፣

ሠ/ የአካዳሚክ ሠራተኞችን ፍትሃዊነትን ያማከለ የዕዉቀት፣ ክህሎትና ስነምግባር ብቃት ያላቸዉ እና በከፍተኛ የኃላፊነት ቦታዎች የሴቶች ተሳትፎ ማሳደግን፤ ድጋፍ ለሚሹ ተማሪዎች የሚደረገውን እገዛ ማጠናከርን የሚመለከቱ እርምጃዎችን፣

ረ/ ከመንግስት የሚጠበቀውን ጠቋሚ የጥቅል በጀትና ሊከሰት የሚችለውን የገንዘብ ክፍተት ከሌሎች ምንጮች ለማሟላት በህክምና ኮሌጁ የተገባውን ግዴታ፣

ሰ/ ጠቋሚ ጥቅል በጀትና የህክምና ኮሌጁ ራሱ አሟላለሁ ያለውን ገንዘብ ለእያንዳንዱ ስትራቴጂክ ዕቅዱ ዘመን መመደቡን የሚያሳይ ጠቋሚ ክፍፍል፣

ሸ/ የስትራቴጂክ ዕቅዱ በጀት በቂ ሳይሆን ቢቀር የተቀመጠውን መፍትሄ፤

ቀ) ተገቢ የሒሳብ፤ የክትትል፤ የግምገማና ሪፖርትን የማቅረብ ሥርዓቶች መዘርጋታቸውን፡፡

3) የህክምና ኮሌጁ ቀጣዩን ረቂቅ የስትራቴጂክ ዕቅድ ስምምነት በወቅቱ የስትራቴጂክ ዕቅድ ዘመን ውስጥ በቢሮው ያፀድቃል፡፡

52. ገቢን ስለማግኘት

1) የዚህ ደንብ ድንጋጌዎች፣ አዋጁና አግባብነት ያላቸው ሌሎች ህጎች እንደተጠበቁ ሆነው የህክምና ኮሌጁ በዋና ዳይሬክተሩ ጥያቄና በቦርዱ ውሳኔ የገቢ ማስገኛ ድርጅትን ሊያቋቁም ይችላል፡፡

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሰረት የሚቋቋመው ድርጅት የራሱ ህጋዊ ሰውነት ያለው ሆኖ እንደማንኛውም የንግድ ድርጅት ህጉ የሚጠይቀውን ሁሉ በማሟላት የሚሰራ ይሆናል፡፡

3) Urrinsha urrisate hasiisanno kaimu woxe xagishshu kolleejjenni giddooyidi eonni gaammanniha ikkanno.
4) Konni qiwi cinaancho quwa (3) worroonnihu no gedeenni urrinshu aantinoti eote bua heedhasira dandiitanno
   a/ Xagishshu kolleejje uyitanno xagishshu owaante woy loosanno loosinni afi’nanni eo;
   b/ Xagishshu kolleejje loosasine fajjonsanni assitanno ka’looshinni;
   c/ Xagishshu kolleejjera uyinanise afanshinna addi addi kaa’lo.
5) Xagishshu kolleejje sayikki bisinni a’dhitanno afanshi urrinshate tantano, sokkanna hexxo aana gawajjitanno heeko heedhanosikkiha ikka noosi.
6) Xagishshu kolleejje sayikki bisinni afi’dhanno woxenna investimente, afi’dhanno eo fayinaansete biirora, biirotenna wolootu hajo la’annosa bissara egensiisate gadacho noose.
7) Xagishshu kolleejje urrinshanniha xalaltino tirfe tenne wodhoninna lallawu woro garinni sokkase gumulshira horonsidhara dandiitanno, horonshu gari baajeetete diro amurate harunsinoha ikke tittirshu jeefishshi biddisunni gumulamanno.
8) Urrinshanniti fayinaansete xawishshinna odiitete ripoorte baajeetete diri goofi barrinni hanafe leewu again giddo bordete shiqa noosi.

53. <u>Baajeettete Diro</u>

Xagishshu kolleejje baajeettete diri mootimmate baajeettete diro ikkanno.

54. <u>Eote Fande</u>

1) Xagishshu kolleejje bordetenni gumulsiisse

3) ድርጅቱን ለማቋቋም የሚያስፈልገው የመነሻ ገንዘብ ከህክማና ኮሌጁ የውስጥ ገቢ የሚመደብ ይሆናል፡፡
4) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ድርጅቱ የሚከተሉት የገቢ ምንጮች ሊኖሩት ይችላል፡-
   ሀ/ የህክምና ኮሌጁ ከሚሰጠው የህክምና አገልግሎት ወይም ከሚያከናውነው ሥራ የሚገኝ ገቢ፣
   ለ/ የህክምና ኮሌጁ ሰራተኞች በፈቃደኝነት ከሚያደርጉት መዋጮ፣
   ሐ) ለህክምና ኮሌጁ ከሚሰጡ ስጦታዎችና እርዳታዎች፤
   መ/ ከሌሎች ሕጋዊ የገቢ ምንጮች
5) የህክምና ኮሌጁ ከሦስተኛ ወገኖች የሚቀበላቸው ስጦታዎች ከተቋሙ አቋም ተልዕኮና ዓላማ ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ የማይኖረው መሆን ይኖርበታል፡፡
6) የህክምና ኮሌጁ ከሦስተኛ ወገን ስለሚያገኘው ገንዘብና ኢንቨስትመንት፣ ስለሚያገኘው ገቢ ለፋይናንስ ቢሮ፣ ለቢሮውና ለሌላ ለሚመለከተው አካል የማሳወቅ ግዴታ አለበት፡፡
7) የህክምና ኮሌጁ የድርጅቱን የተጣራ ትርፍ በዚህ ደንብና እና በአዋጁ ድንጋጌዎች መሰረት ለተልዕኮው መሳካት ሊጠቀምበት ይችላል፤ አጠቃቀሙም የበጀት ዓመት ሥርአትን የተከተለ ሆኖ ዝርዝር አጠቃቀሙ በመመሪያ ይወሰናል፡፡
8) የድርጅቱ የፋይናንስ መግለጫዎች እና የኦዲት ሪፖርቶች የበጀት ዓመቱ ካበቃበት ቀን ጀምሮ በስድስት ወራት ውስጥ ለቦርዱ መቅረብ ይኖርባቸዋል፡፡

53. <u>የበጀት ዓመት</u>

የህክምና ኮሌጁ የበጀት ዓመት የመንግሥት በጀት ዓመት ይሆናል፡፡

54. <u>የገቢ ፈንድ</u>

1) የህክምና ኮሌጁ በቦርዱ አሰውስኖ በቢሮው ሲፀድቅ የገቢ ፈንድ ማቋቋም ይችላል፣

biirotenni kaajjituro eote fande uurrisidhara dandiitanno.

2) Fandete eote buicho aantinore ikkitanno:

a/Xagishshu kolleejje eo afi'nanni uurrinshubba assitanno fushsho;

b/ Baajeettete diri giddo loosu aana hosinokki fandete woxi;

c/ Afanshunna

d/ Wolootu seeraancho woxu bu'anni.

3) Fande borde kaajjishshanno garinni xagishshu kolleejera addi addi dhuka dhabachishate loosira; baraarshahonna wolu loosi horora hosa dandiitanno.

4) Fande horonsi'nanni gari baajeettete loosu ha'rinsho harunsino garinni ikkanno.

55. <u>Owaantete Baatooshshe</u>

1) Xagishshu kolleejje mootimma gaantanno rosaano gobbaanni no rosu owaante baatoshshe xa'ma dandiitanno.

2) Konni quwi cinaancho quwa (1) hunda worroonnihura ledotenni xagishshu kolleejje uyitanno xagishshu owaantera baatoshshe xa'ma dandiitanno.

3) Konni quwira cinaancho quwa (1) nna (2) garinni xa'minanni baatooshshu dana, bikkanna baatooshshe jeefinsannigara dagate wolqanna no gara hedote giddo woratenni bordetenni gumulamannoha ikkanno.

4) Konni quwira cinaancho quwa (3) worroonnihu no gedeenni borde yanna yannatenni heedhanno waaga woyyeessate loossa wodho kibbanokki garinni assitara dandiitanno.

2) የፈንዱ የገቢ ምንጮች የሚከተሉት ይሆናሉ፤

ሀ/ የህክምና ኮሌጁ የገቢ ማስገኛ ድርጅቶች የሚደረግለት መዋጮ፤

ለ/ በበጀት ዓመቱ ሥራ ላይ ያልዋለ የፈንዱ ገንዘብ፤

ሐ/ ስጦታዎች እና

መ/ ሌሎች ሕጋዊ የገንዘብ ምንጮች፡፡

3) ፈንዱ ቦርዱ በሚያፀድቀው መሠረት ለህክምና ኮሌጁ ልዩ ልዩ የአቅም ግንባታ ተግባራት፣ለሽልማትና ለሌሎች ተግባራት ጥቅም ላይ ሊውል ይችላል፡፡

4) የፈንዱ አጠቃቀም የበጀት ሥርዓትን የተከተለ ይሆናል፡፡

55.<u>የአገልግሎት ክፍያዎች</u>

1) የህክምና ኮሌጁ መንግስት ከሚመድባቸዉ ተማሪዎች ዉጭ ላሉት ለትምህርት አገልግሎት ክፍያ መጠየቅ ይችላል፡፡

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ስር ከተደነገገው በተጨማሪ የህክምና ኮሌጁ ለሚሠጠው የህክምና አገልግሎት ክፍያ መጠየቅ ይችላል፡፡

3) በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ (1) እና (2) መሰረት የሚጠይቀውን ክፍያ ዓይነት፣ መጠንና የክፍያ አፈፃፀም አግባብ የህብረተሰቡን አቅምና ነባራዊ ሁኔታን ከግምት ውስጥ በማስገባት በቦርዱ የሚወሰን ይሆናል፡፡

4) በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ (3) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ቦርዱ በየወቅቱ የሚኖሩ የዋጋ ማሻሻያዎችን ደንቡን ባልተቃረነ መልኩ ሊያደርግ ይችላል፡፡

5) የዚህ አንቀጽ ጠቅላላ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ

5) Konni quwi Xaphoomu woro noo gedeenni heedhenna xaggishshu kolleejje wolootu qoqqowubaninna aye urrinshshubanni sumuummete xintante baatooshshunni qajeelaano haadhe qajeelshitara dandiitanno.

56. Fulo Kaa'lama

1) Xagishshu kolleejje uyitanno qajeelsha harunsite guddanno xaaddote rosaano wo'manti rosu fulo owaantete woy baatooshunnu dibbanno gede assitanno. Konnira buuxishsha sheemaatu gadacho malaatisa noonsa.
2) Xagishshu kolleejje fulo sheemata e'e rossanno urrinshate loosaasine fulo dibbannohu owaantete ikke looso agura woy dargu soorro hasi'dhuro sheematu gadachonsa baatooshunni sooridhe agura woy dargu soorro assa dandiitanno.
3) Konni quwira cinaancho quwa (1) aana worroonnihu fulote kaa'lama amuraatinna amuraate yanna yannatenni la'nanni gari lallawaho quwa 90 garinni loonsanni.

57. Rippoorte Shiqishanna Murrisa

1) Xagishshu Kolleejje

a/ Istiraateejikete mixo aana uurritinota garunni keenante kaajjitinota diru jeefishshi rippoortenna odiiterete buuxantino shallagote rippoorte hasiisanno garinni biirote woy la'anonsa qoqqowu bissara shiqishanna baajeettete diriha rosunnihanna wole tajubba lallawaho quwa 26 worroonnihu garinni attansiisa;

b/ Aye yannarano ministerete woy hajo la'anonsa qoqqowu bissanni xa'mantanno

ሆነው የህክምና ኮሌጁ ከሌሎች ክልሎች እና ከማንኛውም ተቋም ጋር በስምምነት ላይ ተመስርቶ በክፍያ ሠልጣኞች ተቀብሎ ሊያሰለጥን ይችላል፡፡

56. ወጪ መጋራት

1) የህክምና ኮሌጁ የሚሰጠውን ሥልጠና ተከታትለው የሚጨርሱ መደበኛ ተማሪዎች በሙሉ የትምህርቱን ወጪ በአገልግሎት ወይም በክፍያ እንዲሸፍኑት ያደርጋል፡፡ ለዚህም ማረጋገጫ የውል ግዴታ መፈረም ይኖርባቸዋል፡፡
2) በህክምና በኮሌጁ ወጪ ውል ገብተው የሚማሩ የተቋሙ ሰራተኞች ወጪውን የሚሸፍኑት በአገልግሎት ሆኖ ሰራ መልቀቅ ወይም መዛወር ቢፈልጉ የውል ግዴታቸውን በክፍያ ቀይረው ሊለቁ ወይም ሊዛወሩ ይችላሉ፡፡
3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ላይ የተደነገገው የወጪ መጋራት ሥርዓት እና ሥርዓቱ በየጊዜው የሚከለስበት ሁኔታ በአዋጁ አንቀጽ 90 መሰረት ይከናወናል፡፡

57. ሪፖርት ስለማቅረብ እና ቁጥጥር

1) የህክምና ኮሌጁ

ሀ/ በስትራቴጂክ ዕቅድ ላይ በመመስረተ በአግባቡ ተመዝኖ የፀደቀውን ዓመታዊ የአፈፃፀም ሪፖርትና በኦዲተር የተመረመረ የሂሳብ ሪፖርት እንደአግባብነቱ ለቢሮው ወይም ለሚመለከታቸው የክልል አካላት ማቅረብና የበጀት ዓመቱ ትምህርታዊና ሌሎች መረጃዎችን በአዋጁ አንቀጽ 26 በተደነገገው መሰረት የማሳተም፣

ለ/ በማንኛውም ጊዜ በሚኒስቴሩ ወይም በሚመለከተው የክልል አካል የሚጠየቀውን መረጃ መስጠት ይኖርበታል፡፡

taje aa noonsa.

2) Xagishshu kolleejje hasiishshu garinni ministerete woy hajo la’anonsa qoqqowu bissanni seerunna istiraateejikete mixo sheemaati ayiirrinota buuxate murrishsha assa dandiitanno.
3) Hasiishshu garinni biiro seerunni, mootimmate poolise, xagishshu kolleejje ajuuja woy wodhote ledo kibbantanno bordete, qaru dayirekterchi woy seenetete gumulo shaartara dandiitanno.

58. <u>Shallagote Mazgabba</u>

Xagishshu kolleejje:-

1) Qaru dayirekterchi yawonninna gashshooti hundaanni massagantanno uurrinshate gadacho hedote giddo worino garinni eonna fulote shallago mitteenni gara ikkitino shallagote amadooshshenna rippoorte shiqishate amaynoote diriirsa noose.
2) Lami garimmate shallagote waaxamooshshe eessate shallagote amadooshshe harunsa, ledote loossa eonna fulo wole eoninna fulonni bade amadanna baalante eotenna fulote hajo shallagote amadooshshi xaphoomu loosu harinsho harunsate gadacho noose.
3) Uurrinshannita jironna liqoo bikkate shota bikaasinchonna odiitete amanyoote horoonsi’rate dandiisiisannoha shallagote amadooshshenna rippoorte shiqishate biddissubba kaiminni shallagote mazgabba qixxeessitanno.
4) Qoqqowu fayinaansete biiro fushshitanno fayinaansete gashshooti seera loosu aana hosiisanno.

2) የህክምና ኮሌጁ እንደአግባብነቱ በሚኒስቴሩ ወይም በሚመለከተው የክልል አካል ሕግንና የስትራቴጂክ ዕቅድ ስምምነት ማክበሩን ለማረጋገጥ ቁጥጥር ሊደረግበት ይችላል፡፡
3) እንደአግባብነቱ ቢሮው ከሕግ፣ ከመንግሥት ፖሊሲ፣ ከህክምና ኮሌጁ ተልዕኮ ወይም ደንቦች ጋር የሚጋጩ የቦርድ፣ ዋና ዳይሬክተሩ ወይም የሴኔት ውሣኔዎችን ሊሽር ይችላል፡፡

58. <u>የሂሣብ መዛግብት</u>

የህክምና ኮሌጁ፤

1) በዋና ዳይሬክተሩ ኃላፊነትና አስተዳደር ሥር የሚመራ የተቋሙ ግዴታዎችንም ታሣቢ ያደረገ የገቢና የወጪ ሂሣብን ጨምሮ አግባብነት ያለው የሂሣብ አያያዝና ሪፖርት የማቅረቢያ ሥርዓተን መዘርጋት ይኖሩበታል፤
2) የደብል ኢንትሪ ሂሣብ አያያዝን የመከተል፣ተቀጽላ የሆኑ ተግባራት ገቢና ወጪዎችን ከሌሎች ገቢዎችና ወጪዎች ለይቶ የመያዝ እና ለሁሉም የገቢና ወጪ ጉዳዮች የሂሣብ አያያዝ አጠቃላይ ሥርዓትን የመከተል ግዴታዎች ይኖሩበታል፡፡
3) የተቋሙን ሃብትንና እዳን ለመለካት ቀለል ያለ የመመዘኛና የኦዲት ሥርዓት ለመጠቀም የሚያስችሉ የሂሣብ አያያዝና ሪፖርት አቀራረብ መመሪያዎች መሠረት የሂሣብ መዛግብቱን ያደራጃል፡፡
4) የክልሉ ፋይናንስ ቢሮ የሚያወጣቸውን የፋይናነስ አስተዳደር ህጎችን ይተገብራል፡፡

59. Odiite

1) Xagishshu kolleejje giddo umose dandiitinoti qaru dayerekterchi hnda galtanno giddo odiite uurritanno.
2) Xagishshu kolleejje giddo odiitete kifile sooreessi qaru dayerekterchi shiqisheenna bordetenni somamanno.
3) Giddo odiite xagishshu kolleejje loosu jeefishsha, fayinaansetenna jajju odiite qineesse guma qaru dayerekterichiranna bordete shiqqishshanno.
4) Qoqqowunniti qara odiite biilloonyi no gedeenni hee'reenna xagishshu kolleejje shallago bordetenni somantino gobba odiitenni dirunni buuxante gumu qaru dayirekterichira, bordetenna hasiishu garinni hajo la'annonsa qoqqowu bissara shiqa noosi.

Gafa Honse

Addi Addi Woro

60. Biirote Biilloonyenna Looso Qeecha

1) Biiro tenne wodhonna wolootu seeruba woronni uynoonise biilloonyinna loosu qeechi noo gedeenni he'reenna xagishshu kolleejje lainohunni aanino biilloonyinna loosu qeechi hee'rannose:

a/ gobbate deerrinni hattono qoqqowunniha fayyimmate handaari illachu raga harunsite hadhanno gede buuxisiisa;

b/ boordete massagaanchinna wolootu boordete miilla somantanno gede doorshaho shiqishanna gumulsiisa;

c/ uurrissannoha fayyimate owaante uynanihanna xiinxaawote mereershubba ikkito keena;

d/ Qoqqowu giddo nooha aliidi xagishshu

59. ኦዲት

1) በህክምና ኮሌጁ ውስጥ ራሱን የቻለና ለዋና ዳይሬክተሩ ተጠሪ የሆነ የውስጥ ኦዲት ይቋቋማል፤
2) የህክምና ኮሌጁ የውስጥ ኦዲት ክፍል ሀላፊ በዋና ዳይሬክተሩ አቅርቦ በቦርድ ይሰየማል፤
3) የውስጥ ኦዲት የህክምና ኮሌጁን የአፈፃፀም፣ የፋይናንስና ንብረት ኦዲት አከናውኖ ውጤቱን ለዋና ዳይሬክተሩና ለቦርዱ ያቀርባል፣
4) የክልሉ ዋና ኦዲተር ስልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የህክምና ኮሌጁ ሂሣብ በቦርዱ በተሰየመ የውጭ ኦዲተር በየዓመቱ ተመርምሮ ውጤቱ ለዋና ዳይሬክተሩ፣ ለቦርዱና እንደ አግባብነቱ ለሚመለከተው የክልል አካል መቅረብ ይኖርበታል፡

ክፍል ዘጠኝ

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

60. የቢሮው ስልጣንና ተግባር

1) ቢሮው በዚህ ደንብና በሌሎች ሕጎች ድንጋጌዎች የተሰጠው ስልጣንና ተግባር እንደተጠበቀ ሆኖ የህክምና ኮሌጁን በተመለከተ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡፡

ሀ/ የሀገሪቱን ብሎም የክልሉን የጤናውን ዘርፍ የትኩረት አቅጣጫ ተከትሎ መጓዙን የማረጋገጥ፤

ለ/ ቦርድ ሰብሳቢና ሌሎች የቦርድ አባላትን እንዲሰየሙ በእጩነት የማቅረብና የማስወሰን፤

ሐ/ የሚያቋቁማቸው የጤና አገልግሎት መስጫና የምርምር ማዕከሎች ሁኔታ የመገምገም፤

ogeeyye qarra gatisa dandiisiissanno hayyo kalanqe xagishshu kolleejje ledo halamme loosa;

e/ Hexxose wonshate dandiisiissanno tantano hedhannose gedenna woloota loosoho hasiissanno hajubba loosa heedhannose.

2) Xagishshu kolleeje rosaano adha, rosu kaarikuleme, akkadaamikete deerranna silanchimmate bikkaasine la'nohunni lallawu garinni loosu aana hosannoha ikkanna konni garinni harunsonna keeno ministeerete widoonni ikkitanno.

61. Xamamooshshe

1) Aye manchino tenne wodho woy tenne wodho jefisiisate fultanno biddisuba woro sa'e leelliro garimma noosi seeri garinni xa'mamooshshu heeranosi.

2) Afanshshu noosi rosu taje uyinisikinni uyinoonisihu gede lawisiise shiqishino aye manchi woy afanshsha uyinoonikki rosu pirogiraamera taje uuyinohu woy kaphu rosu taje uyinohu aye manchino garimma noosi seeri garinni xa'mamanno.

62. Loosu Aana Hossanokki Seeruba

Tenne wodho ledo gurchitanno aye wodho, biddissi woy rosamino rosichi tenne wodho giddo worantino hajubba aana jeefishshu dihee'rannosi.

63. Biddissa Fushshate Biilloonye

1) Biiro tenne wodho loosu aana hosiisate hasiissanno biddissubba fushshitara dandiitanno.

2) Konni quwira cinaancho quwa (1) worroonnihu no gedeenni xagishshu kolleejje borde tenne wodhonni bande uynoonni hajo aana jeefisate

መ/ በክልሉ ያለውን የከፍተኛ ሕክምና ባለሙያ ችግር ለመቅረፍ የሚያስችሉ ዘዴዎችን በመቀየስ ከየህክምና ኮሌጁ ጋር ተባብሮ የመስራት፤

ሠ/ ዓላማውን ለማሳካት የሚያስችል አደረጃጀት እንዲኖረው ሌሎች አስፈላጊ ተግባራትን የማከናወን ተግባራት ይኖሩታል፡፡

2) የህክምና ኮሌጁ የተማሪዎች ቅበላ፣ የትምህርት ካሪኩለም፣ የአካዳሚክ ደረጃ እና የጥራት መመዘኛዎችን በተመለከተ በአዋጁ መሠረት የሚተገበር ሲሆን በዚህ ረገድ ክትትልና ግምገማውም በሚኒስቴሩ ይሆናል፡፡

61. ተጠያቂነት

1) ማንኛውም ሰው የዚህን ደንብ ወይም ይህን ደንብ ለማስፈጸም የሚወጡ መመሪያዎች ድንጋጌዎችን ተላልፎ ከተገኘ አግባብ ባለው ሕግ መሰረት ሃላፊነት ይኖርበታል፡፡

2) እውቅና ያለው የትምህርት ማስረጃ ሳይሰጠው እንደተሰጠው አስመስሎ ያቀረበ ማንኛውም ሰው ወይም ዕውቅና ላልተሰጠው የትምህርት ፕሮግራም ማስረጃ የሰጠ ወይም የሃሰት የትምህርት ማስረጃ የሰጠ ማንኛውም ሰው አግባብ ባለው ሕግ መሰረት ተጠያቂነት ይኖርበታል፡፡

62. የተሻሩ ሕጐች

ከዚህ ደንብ ጋር የሚቃረኑ ማንኛውም ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሰራር ልምድ በዚህ ደንብ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖረውም፡፡

63. መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

1) ቢሮው ይህን ደንብ ለማስፈፀም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል፡፡

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንጽ (1) የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ የህክምና ኮሌጁ ቦርድ

hasiissanno biddissuwa fushshitara dandiitanno.

64. Wodho Kaajjitanno Yanna

Tini wodho qoqqowu gashshooti amaale mini kaajjishi barrinni hanafe kaajjitinota ikkitanno.

Desta Ledamo
Sidaamu Dagoomu Qoqqowu Mootimma Peresidaante

ይህን ደንብና በዚህ ደንብ ተለይቶ በተሰጠው ጉዳዮች ላይ ለማስፈፀም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል፡፡

64. ደንቡ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ ደንብ በክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት ከፀደቀበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ደስታ ሌዳሞ
የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ርዕሰ መስተዳድር